Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1990 йил 29 август
ЧОРШАНБА
№ 196 (4.989).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ I ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ АЪЗОЛАРИГА, ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ ИШЧИЛАРИГА, ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАЛАРИ ХОДИМЛАРИ ВА ЖУМҲУРИЯТ ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТ КОМПЛЕКСИ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТИ

Азиз ҳамюртлар! Қайта қуриш мамлакат, жумладан жумҳуриятимиз турмушидаги демократик силжишларни бошлаб берди. Ижтимоий тараққиёт жараёнлари нақадар зиддиятли бўлмасин, халқ маънавий ва сиёсий эркинликни қўлга киритмоқда, одамлар инсоний ва миллий қадр-қимматларини ҳис эта бошладилар, жамият ҳамда давлат ишларини ўз қўлларига олмоқдалар. Турли ижтимоий-сиёсий гуруҳлар ва ҳаракатларнинг шаклланиш жараёни тезлашмоқда. Социалистик йўлни кўзлайдиган бундай демократик қайта қуриш кучлари жамиятни инқироздан халос этишни, бир-бирларини қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилишни ўз вазифалари деб билмоқдалар. Ана шундай мураккаб, бурилиш палласида Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмасининг I қурултойи жамоа хўжаликларининг аъзоларига, давлат хўжаликларининг ишчиларига, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарининг ходимларига ва жумҳурият деҳқончилик-саноат комплексининг барча меҳнаткашларига мурожаат қилишни зарур деб топди.

Очиқ тан олиш керак: ҳамма жойда аҳоли гўшт ва сут, сабзавот ва мева, ўсимлик мойи ва қанд-шакар танқислигини сезиб турибди. Озиқ-овқат маҳсулотларининг сифатсизлиги айниқса норозиликларга сабаб бўлмоқда. Аммо оғир дамларда, мураккаб вазиятларда халқимиз қийинчиликларни енгиш мақсадида ҳамиша қўлни қўлга бериб, биргаликда ҳаракат қилгани тарихдан маълум. Лоақал миллий анъанамиз — умумхалқ ҳашарини эслайлик. Унинг қудрати, ақл бовар қилмайдиган мўъжизаси туфайли қанчадан-қанча каналлар қурилди, Мирзачўл, Жиззах, Қарши ва Марказий Фарғона чўллари ўзлаштирилди, саноат корхоналари қад ростлади, янги қишлоқлар, посёлкалар ва шаҳарлар барпо этилди. Бу анъанани тиклаш, такомиллаштириш ҳозир ғоят муҳим. У одамларни маънавий жиҳатдан яқинлаштиради, ҳали қишлоқларда сиз билан биз кўплаб дуч келадиган мушкулотларни бартараф этиш имконини беради.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият аҳолиси шахсий хўжалигидаги моллар ва паррандаларни ем-хашак билан таъминлаш ҳамда уларда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни жадаллаштириш тўғрисида»ги фармони шу заминда яшовчи барча кишилар фаровонлигини, юрт маъмурчилигини кўзда тутади. Муҳими — бу ҳужжатда илгари сурилган тиғиз вазифаларни тўла-тўкис бажариш турғунлик йилларидагидек ҳавойи ваъдаларни эмас, балки қатъий саъй-ҳаракатларни талаб этади. Шу муносабат билан биз жамоа хўжаликлари аъзоларига, давлат хўжаликлари ишчиларига, қайта ишлаш корхоналари мутасаддиларига, шахсий пудратчиларга, ижарачи звенолар ва фермаларнинг раҳбарларига, жумҳурият деҳқончилик-саноат комплекси барча меҳнаткашларига мурожаат қиламиз: хўжалик юритишнинг истиқболли шаклларига тезроқ ўтингиз, ернинг ҳақиқий соҳиблари бўлингиз, хўжаликлар ичида кооперативлар ташкил этингиз, шахсий хўжаликлар билан жамоа хўжаликлари алоқасини такомиллаштирингиз. Қишлоқдаги барча ўзаро муносабатлар иқтисодий негизга асосланган тақдирдагина деҳқон ерга, етиштирилган маҳсулоти ва даромадига тўла эгалик қила олади. Шундагина биз қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантиришга, бинобарин, далалар ҳосилдорлиги ва фермалар маҳсулдорлигини оширишга муваффақ бўламиз.

Қадрли ўртоқлар!

Бугун биз учун савдо дўконлари, бозорлар, пештахталарини сабзавот, мева, гўшт ҳамда сут маҳсулотлари билан тўлдиришдан муҳимроқ вазифа йўқ. Афсуски, жамоа ва давлат хўжаликларининг аксариятида меҳнат ресурслари етишмаяпти, техника воситаларининг қуввати кам, эҳтиёт қисмлар билан таъминлаш қониқарсиз аҳволда. Бу ҳол анча мураккаб вазиятда, айниқса йиғим-терим мавсумида яққол кўзга ташланмоқда. Биз деҳқончилик билан шуғулланадиган олимларга мурожаат қилиб, уларни далалар ва фермаларга кўпроқ ташриф буюришга, машаққатли касб соҳибларининг дардларига қулоқ солишга, ўз илмий изланишлари ва ечимларини ишлаб чиқаришга жорий этишнинг бевосита ташкилотчилари бўлишга чақирамиз. Сир эмас: илмий тадқиқотлар ва ечимларнинг ҳозирги миқёси ҳамда даражаси талабга жавоб беради, дея олмаймиз. Ўқув даргоҳларининг моддий-техника базаси ҳаётдан орқада қолмоқда. Қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг обрў-эътибори тушмоқда. Ёш авлод ҳақида чинакам ғамхўрлик сезилмаяпти. Оғир ва шарафли меҳнат билан банд бўлган деҳқонлар қадрланмаётир. Ана шу муаммоларнинг ҳаммаси қисқа муддат ичида ҳал этилмоғи керак. Бугуннинг талаби, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсив ривожлантиришнинг талаби бу.

Муҳтарам деҳқонлар! Пахта жумҳуриятимизнинг фахри бўлиб келди ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Ўзбекистон ўн иккинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида Ватанга 20,5 миллион тонна оқ олтин ҳадя этди. Лекин шу даврда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бош тармоғида туб ўзгаришлар юз бердики, бундан кўз юмиш инсофсизлик бўлур эди. Хусусан, хом ашё сотиш режаси камайди, шунга мувофиқ чигит экиладиган майдонлар қисқарди. Ҳозир бизнинг асосий вазифамиз битта: Озиқ-овқат дастурини тезроқ рўёбга чиқариб, йил — ўн икки ой бадалида эл дастурхони тўкинчилигини яратиш. Бу юмушни осонликча амалга ошириб бўлмайди. Аввало деҳқончилик маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарида тўпланиб қолган қатор муаммоларни сира кечиктирмасдан ҳал этиш зарур. Уларнинг аксарияти ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Биз саноат, қурилиш, транспорт, халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари, муассасалари ва ўқув юртлари олимлари жамоаларини Озиқ-овқат дастури ижросига ўзларининг муайян ҳиссаларини қўшишга чақирамиз. Деҳқончилик-саноат комплексининг қайта ишлаш корхоналари, жамоа ва давлат хўжаликларининг мутахассисларини ана шу эзгу ният йўлида амалий ёрдам кўрсатишга даъват этамиз. Сизлар пахтачилик, боғдорчилик, сабзавотчилик, полизчилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари самарадорлигини ошириш, ижтимоий-иқтисодий муаммоларнинг ечимини топишда бутун куч-ғайратларингизни аямайсизлар, деб умид қиламиз.

Азиз ўртоқлар! Сизларнинг пешона терингиз, қалб қўрингиз, кўз нурингиз эвазига дала ва боғлардаги ҳосил ғарқ пишди. Пахта пайкаллари эса нишона кўрсатмоқда. Сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари ва оқ олтинни нест-нобуд қилмасдан тезроқ йиғиштириб олиш биз учун ҳам қарз, ҳам фарз. Бунинг учун барча ишчи кучи, техника воситаларини сафарбар этайлик. Зиммадаги режа ва мажбуриятларни зиёди билан бажарганимиздагина она-Ватан олдида юзимиз ёруғ, тилимиз бурро бўлади. Бу билан қайта қуриш ишига ҳам ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Биз халқ хўжалиги барча тармоқларининг жамоаларини, ташкилотлар ва муассасаларни, жумҳурият фаровонлиги ҳамда келажагига бефарқ қарамайдиган ҳар бир кишини ушбу мурожаатга қўшилишга чақирамиз.

Боғдод районидаги «Ленинград» колхозида яқинда сигирсоғар Мукаррамхон Тошматова шарафига байроқ кўтарилди. Социалистик мусобақада ғолиб чиққан бу чорвадор ҳар бош говмишдан кунига 14—15 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олмоқда.

СУРАТДА: Мукаррамхон Тошматова.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

КЎСАКЛАР ШОДАСИ

Косон районидаги «Шарқ юлдузи» колхози пахтакорлари жорий йилда 1.700 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан, 5.100 тонна оқ олтин етиштиришга аҳд этишган. Қатор жамоаларда, айниқса Ўзбекистон ССР халқ депутати Али Муқимов, Дўстмурод Қулмуродов, Норбўта Хушвақтов, Шерқул Жуманиёзов, Турсун Бойматов бошлиқ бригадаларда иш ана шу юксак мажбуриятга яраша ташкил этилган. Натижада ҳосил нишоналари кун сайин кўпаймоқда. Ҳозир ҳар туп ниҳолда 9—10 тадан тўлиқ кўсак бор.

Ғўза қатор ораларига сифатли ишлов беришда ва обитобида суғоришда механизаторлар Эргаш Раҳимов, Тошниёз Жўраев, Зариф Жуманиёзов, Ҳасан ва Ҳусан Қулмуродовлар, сувчилардан Жўра Муқимов, Ниёз Бобоев, Яраш Жуманиёзов ва Зикир Саидов алоҳида ўрнак кўрсатишаяпти. Уларнинг ҳар бири кунлик топшириқни 1,5—2 ҳиссадан ошириб адо этмоқдалар.

Жамоа хўжалигида пахта йиғим-теримига ҳам қизғин тайёргарлик кўрилаяпти. Мавжуд 31 та зангори кема, 80 та тележка, 3 та юклагич ва бошқа машина-механизмлар аллақачон шайлаб қўйилган. Ғўзани баргсизлантиришни сифатли ўтказиш диққат марказида турибди.

И. УСМОНОВ.

Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмаси I қурултойида сайланган Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмаси кенгаши ҳайъатининг таркиби

Аҳмедов Алижон — Андижон вилояти Қўрғонтепа районидаги «Савай» давлат хўжалиги директори

Ерназаров Турдимурод — Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети раисининг биринчи ўринбосари

Исматов Маҳмуд — Тошкент вилояти Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Каримов Турсун Каримович — Сирдарё вилоятидаги Гулистон консерва заводи муҳандист-технологи

Мамажонов Ҳамидхон — Наманган вилояти Наманган районидаги «Ленинград» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси, жумҳурият колхозлар кенгашининг раиси

Наврўзова Муҳтарама — Бухоро вилояти Вобкент районидаги Калинин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раисаси

Отажонов Рўзмат — Хоразм вилояти Хива районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Размаев Владимир Григорьевич — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети раисининг биринчи ўринбосари

Тошқулов Сергей Тошқулович — Тошкент шаҳар деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси

Усмонов Саид Нуъмонович — Ўрта Осиё қишлоқ хўжалик иқтисодиёти илмий-тадқиқот институти директори

Ҳолиқов Ҳамроқул Холиқович — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-коператив қомитети сабзавот, полиз экинлари ва картошка етиштириш ҳамда уруғчилик бошқармасининг бошлиғи

Холов Улуғбек — Жиззах вилояти Арнасой районидаги Тимошенко номли давлат-кооператив хўжалигининг звено бошлиғи

Худоёрова Чиннихол — Сурхондарё вилояти Шеробод район деҳқончилик-саноат уюшмасининг бош мутахассиси

Шербўтаев Мусо — Фарғона вилояти Қува районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Шерқулова Зубайда — Қашқадарё вилояти Ульянов районидаги 18-давлат хўжалиги ишчиси

Қориев Абдурашод Қуддусович — жумҳурият Колхозлар кенгаши колхоз ишлари бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи

Қудратов Тошпўлат — Самарқанд вилояти Самарқанд районидаги Энгельс номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИНИНГ РАИСИ

Маҳмуд ИСМАТОВ

Меҳнат Қаҳрамони, жумҳуриятда хизмат кўрсатган пахтакор, Ўзбекистон ССР халқ депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Назорат-тафтиш комиссияси ва Янгийўл район партия комитетининг аъзоси.

1920 йилда Тошкент вилоятининг Янгийўл районида туғилган, ўзбек. 1944 йилдан КПСС аъзоси, ўрта маълумотли. Тошкент шаҳридаги колхозлар раисларини тайёрлайдиган бир йиллик курсни тамомлаган.

Меҳнат фаолиятини 1939 йилда Чиноз пахта тозалаш заводи тайёрлов пунктининг товаршуноси сифатида бошлаган. 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида ҳаракатдаги Совет Армияси қисмларида тўпчиларга командирлик қилган, жанговар орден ва медаллар билан мукофотланган. 1946 йилдан Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигида аввал экспедитор, сўнгра йилқичилик фермасининг мудири, партия ташкилотининг котиби, 1950 йилдан эса раис ўринбосари бўлиб ишлаган.

1951 йилнинг августидан — Тошкент вилояти Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси. Социалистик

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ I ҚУРУЛТОЙИДА САЙЛАНГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ КЕНГАШИНИНГ ТАРКИБИ

Абдуллаев Наби — Наманган вилояти Уйчи районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Абдуваҳобов Комилжон — Андижон вилояти Хўжаобод район деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси

Авазов Муносиб — Тошкент вилояти Пискент районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Агабабян Рубен Жангирович — Самарқанд вилоятидаги Каттақўрғон хўжаликлараро бўрдоқичилик комплекси директори

Акмалхонов Шавкат Асомович — ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими ҳайъатининг раиси

Амирова Зуҳра Вафоевна — Фарғона шаҳар гўшт комбинати директори

Аҳмедов Алижон — Андижон вилояти Қўрғонтепа районидаги «Савай» давлат хўжалиги директори

Бердиев Дониёр — Самарқанд вилояти Советобод районидаги «Улус» давлат хўжалиги чўпони

Бердимуротов Қурмонқул — Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти Тўрткўл районидаги «Намуна» жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи

Болғабоев Раҳим — Тошкент вилояти Ғалаба районидаги механизациялашган мелиоратив отряди бошлиғи

Бўстонов Адҳамжон — Фарғона вилояти Ўзбекистон районидаги «Пахтақайнар» жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи

Воҳидов Розиқ — Бухоро вилояти хўжаликлараро қурилиш кенгашининг раиси

Гиниятуллин Рим Абдулович — Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги вазири

Дўланов Норбой — Қашқадарё вилояти Нишон районидаги «Нишон» давлат хўжалиги бош чўпони

Ерназаров Турдимурод — Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети раисининг биринчи ўринбосари

Жуманов Аҳмад — Хоразм вилояти Қўшкўпир районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги ижарачиси

Зокиров Авлиёқул — Бухоро вилояти Қоракўл районидаги «Правда» жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи

Икромов Акмал Икромович — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби

Исматов Маҳмуд — Тошкент вилояти Янгийўл районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Канаев Аҳмед Канаевич — Тошкент вилояти Оҳангарон районидаги «Халқобод» бўрдоқичилик пункти ижарачиси

Каримов Турсун Каримович — Сирдарё вилоятидаги Гулистон консерва заводи муҳандис-технологи

Мадиёров Турғунбой Қўчқорович — Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли кооператорлар кенгаши раиси

Мадисаев Адҳамжон — Андижон вилояти Пахтаобод районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Мадримов Абдушариф — Хоразм вилояти Хива районидаги Фрунзе номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Мамажонов Ҳамидхон — Наманган вилояти Наманган районидаги «Ленинград» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси, жумҳурият колхозлар кенгаши раиси

Маматисаев Йигитали Исаевич — Ўзбекистон ССР молия вазири

Муҳаммадиева Каромат — Жиззах вилояти Бахмал район деҳқончилик-саноат уюшмасининг бош агрономи

Наврўзова Муҳтарама — Бухоро вилояти Вобкент районидаги Калинин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раисаси

Отажонов Рўзмат — Хоразм вилояти Хива районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Размаев Владимир Григорьевич — Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети раисининг биринчи ўринбосари

Рўзматов Миразиз — Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Саъдуллаев Собир Солиевич — Сурхондарё вилояти деҳқончилик-саноат уюшмаси фан ва техника бўлимининг бошлиғи

Султонов Қўлдош — Бухоро вилояти Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» давлат хўжалиги директори

Тошкенбоев Алишер Холмуродович — Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши комитетининг раиси

Тошқулов Сергей Тошқулович — Тошкент шаҳар деҳқончилик-саноат уюшмаси — «Ташгорагропром» раиси

Турдиев Деҳқонбой — Андижон вилояти Бўз районидаги «Партия XXII съезди» давлат хўжалиги ишчиси

Турсунов Раҳим Турсунович — жумҳурият деҳқончилик-саноат комплекси ходимлари малакасини ошириш олий мактабининг ректори

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ

Ҳамроқул Холиқович ХОЛИҚОВ

1945 йилда Сирдарё вилоятининг Боёвут районида туғилган, ўзбек, 1968 йилдан КПСС аъзоси, олий маълумотли, Тошкент қишлоқ хўжалиги институтини тамомлаган. Агроном-олим, қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди.

Меҳнат фаолиятини 1962 йилда 3-«Боёвут» давлат хўжалигида ишчи сифатида бошлаган. Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида ўқитувчилик қилган, олий ўқув юрти касаба уюшмаси комитети раиси лавозимига сайланган. 1973 йилдан бошлаб Жиззах вилоятидаги «Комсомол» давлат хўжалигининг бош агрономи, 1974 йилдан — Тошкент вилоят партия комитетининг инструктори, 1976 йилдан — Коммунистик район ижроия комитетининг раиси бўлиб ишлаган. 1979 йилдан илмий иш билан шуғулланган. Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институти (СоюзНИХИ) директорининг ўринбосари, сектор мудири бўлган. 1982 йилдан эса деҳқончилик-саноат комплекси системасида: давлат хўжалиги директори, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетининг бўлим ва бошқарма бошлиғи.

1990 йил 22 августда Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмасининг 1 қурултойида муқобиллик асосида Ўзбекистон ССР Деҳқонлар уюшмаси раисининг ўринбосари этиб сайланди.

ХИРМОН ТЎЛИБ ТЎКИЛДИ ДОН

Бугун пудратчи Давлатали Раҳмоновнинг қувончи чексиз. Ахир севинмасдан бўладими? Эрта баҳордан бошлаб тер тўкиб қилинган заҳматли меҳнатнинг самараси кимга завқ бағишламайди?

— Мана, ўзингиз кўринг, — дейди у маккажўхори пайкалларига ишора қилиб. — Ҳар тупда 2—3 тадан бўлиқ сўта мавжуд. Ҳосилдорлик 50 центнердан ошса ошадики, кам бўлмайди.

Пудратчи тасарруфида 22 гектар майдон бор. Ҳар куни 3—4 гектар ердаги ҳосил саранжомланаётир. Бу юмуш эртаиндин ниҳоясига етказилади.

Наманган районидаги Оржоникидзе номли колхозда бу йил эрта баҳорда маккажўхори майдонлари шартнома асосида 10 та оилавий звенога бўлиб берилганди. Натижа кутилганидан зиёд бўлди. Ҳозир барча жамоаларда ўрим-йиғим жадал бормоқда. Беллашувда комбайнчилар Набижон Деҳқонов ва Исмоил Қорёғдиев пешқадам. Баҳодир Ғаниев, Машраб Қорабоев сингари механизаторлар эса ҳосилни ташишда ҳамкасбларига намуна бўлишаяпти.

Б. ҚЎШМОНОВ.

...МАРДНИНГ ИШИ

Жорий йилда Дўстлик райони ноз-неъмат бунёдкорлари астойдил меҳнат қилдилар. Дала ва боғларда кўзланганидан зиёд ҳосил етиштирилди. Ҳозир уни йиғиштириб олиш жадал бормоқда.

Сўзи билан иши бир сабзаводкорлар эса куни-кеча йиллик режани Жиззах вилоятида биринчилар қаторида ошириб бажардилар. Тайёрлов идорасига 7100 тоннадан кўпроқ сархил маҳсулот етказиб берилди. Эришилган ғалабага айниқса «Октябрь 50 йиллиги» давлат-кооператив хўжалиги миришкорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар эл дастурхонига 714 тонна сифатли неъматлар тортиқ қилишди. Шунингдек, Саркисов номли, Қ. Раҳимов номли, Ленин номли ва «Комсомол» совхозларида ҳам амалдаги йилда баракали сабзавот хирмони кўтарилди.

Шуниси қувончлики, район хўжаликларида сабзавот турларини кўпайтиришга алоҳида аҳамият берилди. Помидор, ош ва хашаки лавлаги, картошка, сабзи экинлари майдонлари кенгайтирилди. «Октябрь 50 йиллиги» давлат хўжалигида 170 тонна ўрнига 284 тонна, Саркисов номли совхозда эса 85 тонна ўрнига 136 тонна лавлаги етиштирилди. Бу соҳадаги режа зиёди билан уддаланди. Картошка етиштиришда эса «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги», М. Дадажонов номли совхозлар пешқадамлик қилишаяпти.

Боғ ва токзорларда ҳам иш ҳар қачонгидан қизғин. 1850 тонна мева тайёрланиши керак. Ленин номли, Қ. Раҳимов номли, «Комсомол», «Октябрь 50 йиллиги» давлат хўжаликларида бу соҳадаги топшириқ ошириб адо этилди. Умумиттифоқ фондига 800 тонна ўрнига 1160 тонна боғ неъмати жўнатилди.

Т. СОЙНАЗАРОВ.

Кадрлар билан ишлашда ошкоралик

КОРХОНАНИНГ ҲАҚИҚИЙ ХЎЖАЙИНЛАРИ

Ғиждувон ип-газлама фабрикаси меҳнат жамоаси ишлаб чиқаришнинг тиғиз маромини таъминламоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида биринчи нав ип тайёрлаш деярли 13 фоиз кўпайди. Шунингдек, ишлаб чиқарилаётган газламаларнинг сифати ҳам муттасил яхшиланиб бормоқда. Буюртмачиларга бир миллион 168 минг сўмликдан зиёд маҳсулот етказиб берилди. Шартнома 102 фоиз адо этилди. Фойда олиш режадагидан 60 минг сўм юқори бўлди.

Яқин-яқинларда оқсаб келган бу корхона ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш борасида бунчалик тез илгарилаганлигининг сабаблари нимада? Бу саволга жавоб излаб, меҳнат жамоаси ҳаёти билан муфассал танишдик. Пировардида жавоб топилди: барча ўзгаришлар раҳбар ва мутахассис кадрларни танлашдаги ошкораликда, ходимларнинг янгиликка иштиёқи устунлигида экан.

Турмуш ва ишлаб чиқаришнинг барча жабҳаларини демократиялаш, ишни қайта қуриш тўла ошкораликни тақозо этишига бугун ҳеч кимда шубҳа йўқ. Меҳнат жамоаси аъзолари, коммунистлар аввал бошдан шу йўлни танлаб янглишмадилар. Фабрикани оёққа турғазишга кўп хизмати сингган Ризоқўл Отақулов бошқа ишга ўтди. Шунда янги директорни муқобил номзодлар кўрсатиб сайлаш фикри туғилди. Бош инженер Мурод Умаров энг кўп овоз олди. Шу-шу раҳбарларни, инженер-техник ходимларни, жамоат ташкилотлари етакчиларини ошкора сайлаш анъанага айланди.

Бўлимлар, сменалар раҳбарлари директор буйруғи асосида тайинланишига ҳамма кўникиб кетган эди. Қайта қуриш жабҳаларидан баҳра олиб, бу ерда ҳар бир лавозимга сайлов ўтказа бошлашди. Чунончи, ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи С. Жўраев район партия комитетига ишга ўтганидан кейин бўшаб қолган ўрин учун учта номзод кўрсатилди. Улар бир неча кун мобайнида қуйи меҳнат жамоаларида муҳокама қилинди. Сайловда инженер Аслон Исломов энг кўп овоз олди. Тайёрлов бўлими бошлиғи лавозимига қуйи жамоалар уч мутахассис номзодини кўрсатишди. Одамларнинг 60 фоизи Тошпўлат Хўжаевни ёқлади. Ёш инженер бўлим бошлиғи бўлиб ишлай бошлади. Инженерлардан Зариф Ҳамроев, Тўрақул Ҳамдамов, Лида Қодирова, Фармон Ҳамроев ҳам етакчи мутахассислар сифатида ишга киришдилар. Уларни муҳокама қилиш чоғида хилма-хил фикрлар билдирилди. Инженер И. Рўзиевнинг дастури, ишни яхшилашга қаратилган таклифларини бригада жамоаси қизғин маъқуллади.

Кадрларнинг янги, давр руҳини ҳис этувчи, билимдон, ёш авлодини шакллантиришда ҳам ошкоралик яхши самара бераётир. Меҳнат жамоаси аъзолари 18 етакчи ўринга 54 номзод кўрсатишди. Уларни муҳокама қилиш ва тасдиқлаш жараёни ошкора тус олди. Йиғилишларда билдирилган фикр-мулоҳазалар ёш кадрларни тарбиялашда муҳим дастур бўлмоқда.

— Кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш партиянинг мутлақ тасарруфида бўлиши керак — бизни шу ақида асосида тарбиялашди, — дейди фабрика директори, Ўзбекистон Компартияси XXII съездининг делегати М. Умаров.— Натижада кадрлар таркибида жиддий бузилиш рўй берди. Аҳвол шу даражага бориб етдики, ноқобил раҳбарлар, етакчилар партия обрўсига путур етказувчи хатти-ҳаракатларга йўл қўйдилар. Бутуниттифоқ партия конференцияси, КПСС XXVIII съезди йўл-йўриқлари асосида бу иш меҳнат жамоалари тасарруфига берила бошланди, сайловлар қайта қуришнинг чинакам ташкилотчиларини намоён этди.

Хўш, барча бўғинларда янгича услуб қандай самаралар берди?

Янги раҳбарлар ишни тўла хўжалик ҳисобини жорий этишдан бошлашди. Ишчилар, мутахассисларнинг пировард натижадан манфаатдорлиги ошди. Ишлаб чиқаришнинг қуйи бўғинларида бригада пудратига ўтилди. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш сарф-харажатларни камайтириш йўлини очди. Маош қисқа муддатда 30—40 фоиз кўпайди. Шундай қилиб, хўжалик ҳисоби, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг иқтисодий омилларига ўтиш натижалари кўзга яққол ташлана бошлади. Пиликловчи М. Элова, тўқув мастерининг ёрдамчиси Р. Бақоев, Б. Тошев, йигирувчи Ш. Эсомова, О. Қиличева, тўқувчи Н. Ғаффорова, калаваловчи С. Бозорова, пилталовчи Г. Низомова меҳнатда шахсий ибрат кўрсатаётирлар. Ижара пудратига ўтган Р. Бақоев, Ш. Қиёмов бошлиқ цехлар ойлик иш режасини 102—104 фоиз адо этмоқдалар.

Корхонада барча бўғиндаги кадрларни ўқитиш, малакасини оширишнинг кенг кўламли дастури ишлаб чиқилди. 715 киши ишлаб чиқариш ва иқтисодий ўқувга жалб этилди. 36—72 соатли бу машғулотлар жараёнида ишчилар қўшимча касбларни ҳам эгаллаб олдилар. Ўз меҳнатини ташкил этиш, хом ашё, ёрдамчи материаллар, техникадан унумли фойдаланиш бўйича олинган билимлар иш самарасини оширди. Булардан ташқари тингловчиларнинг муайян қатлами ёки гуруҳи учун илғор тажриба мактаби, иқтисодий-техника, ёш бригадирлар тайёрлаш курслари ташкил этилди. Бошқа йирик турдош корхоналарда малака ошириш кенг йўлга қўйилди.

Шуни айтиш кераккки, бу ерда амалга оширилаётган барча тадбирлар ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат, ижтимоий-сиёсий фаолиятини ошираяпти. Корхона ишчиларининг сўнгги ошкора мулоқоти бунга мисол бўла олади.

— Ўзимиз тўқиётган ҳар бир метр хом сурп учун 45 тийиндан ҳақ олаяпмиз, — деди коммунист А. Шодиев.— Бошқа корхона бироз меҳнат сарфлаб гул босиб, 2—3 баробар кўп ҳақни ундиради. Ўзимизда гул босишни йўлга қўйиш наҳотки қийин бўлса?

— Бу фикрни тўла қўллаб-қувватлайман, — дейди коммунист Замира Остонова. — Район партия конференциясида, район Советн сессиясида бу масалани кескин қилиб қўйган эдим. Ваъда ҳам беришганди. Лекин ҳамон натижа йўқ.

Коммунист Шоди Зоиров кўндаланг қўйган муаммо — экологик аҳволнинг мушкуллашуви билан боғлиқ масалалар кўпчиликни ўйга толдирди. Нотиқ Ғиждувон аҳолиси ичимли сувга зор бўлиб бораётганлиги ҳақида ҳаяжонланиб гапирди. Ҳолбуки, Кўкча массивида топилган сув булоқларини қувурлар орқали шаҳар ва теваракдаги қишлоқлар билан туташтириш мумкин.

— Юқори минтақада уран, нефть ва бошқа ерости бойликларини жадал усулларда қазиб олиш жараёнида қуйи қатламларга босим остида юборилаётган кислоталар, бошқа кимёвий бирикмалар ерости сувини булғамаслигига ким кафолат беради?— Зарипов ўз сўзини шундай савол билан якунлади.

Мунозара, фикр олишув давомида вилоят, район идоралари олдига тегишли масалалар қўйилди. Охирида меҳнат жамоаси аъзолари энг яқин ижтимоий-иқтисодий ва ташкилий-техникавий режалар билан таништирилди. Жумладан, 1991 йили фабриканинг иккинчи навбатини қуриш мўлжалланмоқда. Шунда хом сурпга гул босиш цехи ҳам ишга тушади. Бухорога ичимли сув етказувчи қурилма Ғиждувон ҳудудидан ўтиб, унинг қишлоқлари аҳолисининг таъминотини кескин яхшилайди. Бундан ташқари Ғиждувонни Кўкча массиви билан уловчи сув йўли очилади. Бу иншоот лойиҳаси тайёрланмоқда.

Ҳа, кадрларни демократик тарзда янгилаш яхши самаралар бераётир. Ишчиларда истиқболга ишонч кучаймоқда. Бинобарин, иш мароми ошиб, маҳсулот сифати яхшиланаётир. Зеро, хўжалик ҳисоби ҳар бир меҳнатчи яхши яшаш учун баракали меҳнат қилиш лозимлигини англаб етишига, ўз қадамларини шу талабга мослаб олишига кўмаклашмоқда.

М. БАҚОЕВ.

ОДАМЛАР ОРАСИДА

Шовот район партия комитети иш услубини давр талаби асосида қайта қурмоқда. Ўтган уч йил ичида қоғозбозлик, мажлисбозлик деярли барҳам топди. Бошланғич, цех партия ташкилотлари, партия гуруҳлари билан алоқа мустаҳкамланаяпти. Коммунистларнинг ҳисоботларини тинглаш, муаммоларни жойида ҳал этиш одат тусига кирмоқда. Масалан, район ижроия комитети раисининг ўринбосари Ю. Ҳусаинов ҳисоботи тингланди. Ютуқлари билан бирга камчиликлари, қурилиш ишларини жонлантиришнинг аниқ имкониятлари кўрсатиб ўтилди. Йўл-йўриқ ва маслаҳатлар берилди. Ю. Ҳусаинов ўзига тегишли хулоса чиқарди. Ҳал қилувчи дамларда ташаббускорлик кўрсатди. Натижада бултур Шовот районида қурилиш ишлари сезиларли равишда жонланди. 43 минг квадрат метр уй-жой тикланди, қурилиш материаллари магазини ишга тушди. Жорий йилда ҳам суръат бўшаштирилаётгани йўқ.

Меҳнат жамоаларида ўтказилаётган райком кунлари ҳам яхши самара бераяпти. Пахтакорлар, чорвадорлар, боғбону соҳибкорлар меҳнат унумдорлигини ошириш, ижтимоий соҳа муаммоларини ҳал этиш, коммунистлар раҳнамолигини кучайтиришга қаратилган таклифларни ўртага ташламоқдалар. «Колос» давлат хўжалигида ўтказилган йиғилишда асосий гап ҳал қилувчи бўғинларга партиявий таъсирни кучайтириш ҳақида борди. Маълум бўлишича, 30 фоиз бригада ташкилотлари уч-тўрт коммунистлардан иборат экан. Бундай шароитда мақсадга эришиш қийин. Кўпчилик таклифлари ва мулоҳазалари инобатга олинди. КПСС аъзолари агроучасткаларга бирлаштирилди. Эндиликда колхозлар ва совхозларда аввалги 156 та ўрнига 81 та цех партия ташкилотлари фаолият кўрсатаяптилар. Райком инструкторлари улар билан ҳамкорликда оммавий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ишларни жонлантиришмоқда.

— Асосий эътибор барча иш жойларида соғлом, ижодий муҳит яратиш, бошланғич ташкилотларнинг нуфузини оширишга қаратилмоқда, — дейди Шовот район партия комитетининг биринчи котиби Амин Қаландаров. — Шубҳасиз ижодий изланишга, тажрибалар алмашишга, эски услубдан дадиллик билан воз кочишга тўғри келмоқда. Жойлардаги партия комитетлари қошида тадбиркор, эътиқодли, қайта қуришни амалда ёқлаётган коммунистларни ўз атрофига бирлаштирган махсус группалар туздик. Улар маълум бир тармоқдаги пировард натижа учун жавобгардирлар. Фаоллар одамлар билан жонли суҳбатлар ўтказиб, уларни тўлқинлантираётган масалалар, биринчи галда ҳал қилиниши лозим бўлган муаммоларни аниқламоқдалар. Биргалашиб меҳнаткашларнинг мушкулини осон қилишга қаратилган тадбирлар белгилаяпмиз. Халққа яқин бўлиш долзарб муаммоларни тез аниқлаб, жойида ҳал этиш имконини бермоқда. Бу борада «Ленинизм», «Правда», «Партия XIX съезди» колхозларида қувончли натижалар қўлга киритилаяпти.

Демократия ва ошкоралик шароитида райком бюро мажлислари, пленумлар том маънода ўз-ўзини танқид руҳида ўтмоқда. Муҳим ҳужжатлар кўплашиб муҳокама қилинмоқда, маърузаларнинг асл мағзи район газетасида эълон қилиб борилаяпти. Кадрларни танлаш, тарбиялаш, уларни жой-жойига қўйиш — фаолиятнинг бош мезони. Аксарият меҳнат жамоаларида раҳбарлар ва мутахассисларни муқобил номзодлар кўрсатиш йўли билан сайлаш таомилга кирган. Сўнгги икки йил ичида бошланғич партия ташкилотлари котибларининг 47 фоизи, 20 га яқин корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, жамоа хўжаликлари бошқарувининг раислари сайлов йўли билан сайландилар. Эндиликда ҳаёт партия ходимларидан ўта ҳушёрликни, чуқур билим, ташкилотчилик ва сабр-қаноат билан иш юритишни талаб этаяпти. Шу боис райкомда ҳар ойда икки марта бошланғич ташкилотларнинг котиблари, сайлаб қўйилган фаоллар иштирокида иқтисод, совет қурилиши ва бошқа масалалар юзасидан машғулотлар ўтказилмоқда. Уларни етук мутахассислар, сиёсатдонлар олиб боришаяпти. Шунингдек, Киров номли жамоа хўжалиги чорвачилик фермасида, «Партия XXII съезди» колхози устахонасида ўтказилган семинарларнинг фойдаси катта бўлди. 1990 йил бошида хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари билан иқтисодиёт масалалари юзасидан суҳбатлар ўтказилди. Кимнинг нимага қодирлиги равшан бўлди. Шу тариқа кадрларнинг ишчанлик қобилияти, фазилатлари билан яқиндан танишилаяпти.

Тадбирларнинг шарофати туфайли Шовот районида халқ хўжалигининг барча соҳаларида силжиш рўй бермоқда. Давлатга пахта ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари топширишда илдам қадамлар қўйилаяпти.

Айни кунларда асосий эътибор ғўза парваришини қизғин давом эттириб, йиғим-теримни уюшқоқлик билан бошлаб юборишга қаратилмоқда. Оммавий-сиёсий ишлар дала шийпонларига кўчирилган. КПСС XXVIII съезди, Ўзбекистон Компартияси XXII съезди тарихий ҳужжатларининг моҳияти ҳар бир қалбга чуқур сингдирилмоқда. Муҳим ишга тарғиботчилардан ташқари коммунистлар, зиёлилар, етакчи мутахассислар жалб этилган. Қайта қуриш истеъдодли ташкилотчиларни намоён этмоқда. Райкомда «Правда» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Юсуфбой Саъдуллаев ҳақида илиқ гапларни айтишди. Бир пайтлар хўжалик қарзга ботганди. Сурункасига пахта экилавериб ерга жабр қилинган, кадрлар қўнимсизлиги юзага келган эди. Ташаббускор коммунист Ю. Саъдуллаев бутун куч, билим ва маҳоратини ишга солиб, кўпчиликни мақсад сари сафарбар эта олди. 500 гектар ер капитал текисланди, ариқ-зовурлар тозаланди. Ижтимоий соҳага муносабат тубдан ўзгарди. Ғишт заводи, янги мактаблар, 4 та болалар боғчалари ишга тушди. Йўллар асфальтланди.

Правдаликлар жорий йилда 770 гектар ерда ғўза парваришлашаяпти. Улар ҳар гектар ердан камида 35 центнердан сифатли хом ашё йиғиштириб олишмоқчи. Фидойи меҳнат, уюшқоқлик туфайли далаларда мўл ҳосил яратилди. Ҳар қилувчи паллага ҳам яхши тайёргарлик кўрилди. Ҳадемай, бепоён пахтазорларга терим машиналари олиб чиқилади. Бу ишларда партком котиби Жумамурот Норбетовнинг муносиб ҳиссаси бор. У ишнинг муваффақиятини мафкуравий жиҳатдан ҳал этиш, коммунистлар раҳнамолигини кучайтириш учун бор имкониятни ишга солаяпти.

Хўжаликда кейинги йилларда миришкор шоликорлар етишиб чиқди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда «Правда» жамоа хўжалиги бу йил давлатга 1000 тонна шоли топширади.

Бундай илиқ гапларни «Колос» совхози директори Болтабой Худоёров шаънига ҳам айтишди.

— Афсуски, барча раҳбарлар бирдек ишлаяпти деб бўлмайди, — қўшимча қилди Амин Қаландарович. — Чкалов номли колхоз бошқаруви раиси Зариф Раматов дастлабки натижалар билан кифояланиб қолди. Билим ва маҳоратини оширмади. Нуфузли йиғилишларда билдирилган жиддий танқиддан хулоса чиқармади. Оқибатда у ўз вазифасидан бўшатилди. Ўрнига бош бухгалтер Пўлат Хўжаниёзов сайланди. Ҳозирги кунда у ерда ишлар яхши кетаяпти.

Шу масъулиятли, қисталанг дамларда партия съезди ва конференцияларининг делегатлари, халқ депутатлари омилкорлик, ташкилотчилик кўрсатишмоқда. Янги-янги ташаббуслар қанот ёяяпти. Районда пахтачилик билан бирга сабзавотчилик, боғдорчилик ҳам ривожланаяпти. Меҳнат ветеранларининг жонбозлиги туфайли 500 гектар ерда янги боғ ташкил этилди. Аммо бу борада ҳали кўп иш қилиниши керак.

«Коммунизм» жамоа хўжалиги чорвадорлари хайрли иш бошладилар. Улар ҳар сигирдан 3.300 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилиб, ҳамкасбларини социалистик мусобақага чақирдилар. Озуқакорлар ҳам бўш келишаётгани йўқ. Буларнинг ҳаммаси янгича иш услуби шарофатидир!

М. ҚАЮМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

СУРАТДА: Шовот район партия комитетининг биринчи котиби А. Қаландаров «Правда» жамоа хўжалиги мутахассислари, цех партия ташкилотларининг котиблари билан шу кеча-кундуздаги вазифалар хусусида суҳбатлашмоқда.

Б. АЛИМОВ олган сурат.

ИҚТИСОДИЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЙИЛИГА 800 МИНГ ЖУФТ ПОЙАФЗАЛ

Бухоро вилояти Ғиждувон районида жуда ўткир ижтимоий муаммони ҳал этишга киришилди. Бу ерда аҳолини иш билан таъминлаш масаласида мураккаб вазият вужудга келган. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, 5 мингдан зиёд ёш йигит-қиз ўзига кўнгилдагидек иш тополмаяпти. Лекин шу кузнинг ўзидаёқ ўрта мактабни яқинда битирган 700 нафар йигит-қиз янги меҳнат жамоасининг аъзолари бўлишади. Районда пойабзал фабрикаси қурилиши тугалланмоқда.

Корхона йилига 800 минг жуфт болалар пойабзали ишлаб чиқара олади. Объектнинг лойиҳада белгиланган баҳоси — 5 миллион уч юз минг сўм.

Гарчи «Облагрострой»нинг 2-трестига қарашли Ғиждувондаги 206-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна бу ерда асосий бош пудратчи бўлсада, қурилишда вилоятнинг турли гўшалари — Шофиркон, Вобкент ва бошқа районлардан келган қурувчиларни ҳам учратиш мумкин. Қатъий графикдан орқада қолмаслик учун барча ишлар икки сменада олиб борилмоқда. Корхона Италия, Чехословакия, Югославиядан келтирилган ускуналар билан жиҳозланмоқда. Бўлажак пойабзалчилар Украина ва РСФСРдаги етакчи корхоналарда тайёргарликдан ўтдилар.

ЧИҚИНДИСИЗ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Верхневолинскоедаги тикувчилик-галантерея буюмлари фабрикасининг коллективи йил бошидан буён пландан ташқари деярли 700 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу кўрсаткичга Андижон ва Бухородаги корхоналар газламаларни бир маромда етказиб бериб турмаган шароитда эришилди.

Бундай мураккаб вазиятда тикувчилар мавжуд барча резервларни ишга солишга мажбур бўлдилар. Бу резервлар орасида асосийси — чиқиндисиз ишлаб чиқариш технологиясидир. Масалан, газламаларни махсус ускуна ёрдамида бичишга ўтиш коллективга анча хом ашёни тежаб қолиш имконини берди. Яқиндагина чиқинди сифатида ташлаб юбориладиган газламалардан жуда харидоргир бўлган болалар гарнитурлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Фабрикадагилар бозор муносабатларига ўтилганида маҳсулот таннархини пасайтиришга муваффақ бўлган коллективгина ютиб чиқиши мумкинлигини жуда яхши тушунадилар. Бундай натижага эса замонавий ускуналарсиз эришиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳозир даромад асосан корхонани қайта жиҳозлашга сарфланмоқда. Сарфланган маблағ ўрнини ортиғи билан қоплашига бу ердагилар шубҳа қилишмаяпти.

ХУСУСИЙ АТЕЛЬЕ

Вилоят марказида иккита чоғроқ хусусий корхона пайдо бўлибди, деган хабар Урганчга тез тарқалди. Зарур ҳужжатлар расмийлаштирилиб, маҳаллий маъмурлар билан шартномалар тузиб бўлинди.

Машарип Отажонов ўз ательесини «Орзу» деб номлади. У шаҳар модалар ательесининг биринчи қаватида жойлашди. «Облшвейтрикотажбит» бирлашмаси унга бино ва ускуналарни ижарага берди.

Тикувчилик билан шуғулланувчи иккинчи корхона унинг эгаси Бахтиёр Қутлиев номи билан аталди. Бу ателье «Водник» микрорайонида жойлашган.

Ҳар бир корхона эгаси бу ательеларни сотиб олиш учун саккиз минг сўмдан пул тўлади. Бу уддабурон кишиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, барча харажатлар яқин уч йил ичида ўзини оқлайди. Маҳаллий маъмурлар билан тузилган шартномага мувофиқ ателье эгалари шимлар, костюмлар, аёллар ва эркаклар кўйлаклари тикиш учун берилган буюртмаларни бажарадилар.

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН ҚУРИШМОҚДА

Қўқон бирлашган авиаотрядининг дам олиш зонаси дастлабки дам олувчиларни қабул қилди. У Ўзбекистон районининг бўш ётган ерларига жойлашди.

Бир вақтлар янтоқдан бошқа нарса ўсмаган жойда энди дарахт кўчатлари яшнаб турибди. Бу ерга вагончалар олиб келинди, электр узатиш линияси ўтказилмоқда. Ҳовуз қурилаяпти, кенг коттежлар учун пойдеворлар қўйилмоқда.

Қўқонлик авиаторлар анчадан буён ўз дам олиш зоналари бўлишини орзу қилишарди. Лекин яқиндагина уларга шу мақсад учун ер ажратиб беришди. Жамоанинг умумий мажлисида бу ердаги барча объектларни хўжалик усулида қуриш ҳамда дам олиш зонасидан йил давомида фойдаланиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Кейинчалик бу ерда авиаторларнинг теплица хўжалиги ҳам жойлашади.

(ЎзТАГ).

Юзларидан нур ёғилиб турган бу йигитни танийсизми?

У—Наманган вилояти Поп районидаги Ленин номли жамоа хўжалигининг ёш механизатори Фурқат Абдураҳмонов. Моҳир суворий шу кеча-кундузда Турдиали Сотимов бошлиқ бригада далаларида ғўза қатор ораларига ишлов беришда ҳамкасбларига ўрнак кўрсатмоқда.

А. УСМОНДИЁРОВ ва Ж. БОБОРАҲМАТОВ олган сурат.

Қардошлик қонунига биноан

РИЗҚ-РЎЗИМИЗ БАРАКАСИ

Шу кунларда мамлакатимизнинг асосий ғаллакор минтақалари ҳисобланган Украина, Қозоғистон, РСФСР ва бошқа жойларда донни ўриб-йиғиш, янчиш, омборларга ташиш қизғин бормоқда. Ишчи кучи, ёнилғи, эҳтиёт қисмлар, транспорт воситалари етишмаётганлиги, омборларнинг сиғими талабга жавоб бермай қолганлиги сабабли кўпгина муаммолар вужудга келаяпти. Шунинг оқибатида ҳосил ғоят мўл бўлган бу йилги шароитда уни саранжомлаш ишлари чўзилиб, доннинг нобудгарчилигига йўл қўйилаётир. Мамлакат миқёсида ғалла ўрим-йиғим суръати ҳатто қамҳосилли йиллардагига нисбатан ҳам орқада бораётганлиги жамоатчиликни ташвишга солмоқда.

Турмуш фаровонлиги кўп жиҳатдан омборлардаги доннинг салмоғи билан белгиланади. Демак, ғаллани ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш, ташиш, саранжомлаш, унинг нест-нобуд бўлишига йўл қўймаслик умумхалқ ишидир. Ушбу ялпи сафарбарликда барча иттифоқдош жумҳуриятларнинг вакиллари қатнашиши кўп йиллардан бери анъанага айланган. Ишнинг ғоят катта миқёслари, мавсум маъсулияти ва бошқа омиллар айнан шуни тақозо этади. Ўзбекистон меҳнат жамоалари намояндаларининг ғалла ўрим-йиғимида қатнашиши анчадан бери яхши удум бўлиб қолган. Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти вазирлиги ҳайдовчилари ана шу анъанани давом эттириб, бу йил қўшни Қозоғистон ғаллакорларига бўлиқ ҳосилни омборларга ташишда яқиндан кўмаклашмоқдалар. «Ташоблгрузтранс» ва «Ташгоргрузтранс» концернларига қарашли автотранспортчиларнинг катта-катта гуруҳлари айни кунларда Урал вилояти хўжаликларида етиштирилган ҳосилни омборларга ташишмоқда.

Касталов райони колхоз ва совхозлари ғаллазорларида бугунги кунда Тошкент вилояти автомашиналарини тез-тез учратиш мумкин. Чунки юртдошларимиз элликдан зиёд транспорт воситаси билан шу хўжаликларда ғаллани кўзланган манзилларга элтиб беришаяпти. Ҳашарда қатнашаётганларнинг аксарияти Қозоғистон шароитида дон ташиш борасида озми-кўпми тажриба орттирган моҳир ҳайдовчилардир. Уларнинг кўпчилиги ўтган йилларда Кўкчатов, Кустанай, Целиноград вилоятлари ғаллазорларида меҳнат қилишган. Шунинг учун ҳам жумҳуриятимиз вакиллари шароитга тез мослашиб, ишни ташкил этишнинг энг оқилона усулларидан фойдаланмоқдалар.

Бўка, Янгибозор, Олмалиқ, Ангрен автокорхоналарининг вакиллари Урал вилояти Касталов районидаги В. И. Ленин номли ва «СССР 60 йиллиги» совхозлари ғаллазорларида ишлашмоқда. Улар донни тўғридан-тўғри йирик омборларга ташияптилар. Чирчиқ, Бекобод, Бўстонлиқ, Алимкент автокорхоналарининг ҳайдовчилари эса юз чақиримдан зиёд йўл босиб, ғаллани дон қабул қилиш пунктларига етказиб беришаётир. Маълумки, буғдой тўкилиб-сочиладиган юклар сирасига киради. Ўзитўкар автомашиналарда, бошқа транспорт воситаларда шундай, маҳсулотни ташиш омилкорлик талаб қилади. Масъулиятни чуқур ҳис этган жумҳуриятимиз вакиллари ғалла ташишда турли мосламалардан самарали фойдаланмоқдалар.

Беллашганда ғайрат жўшади, деб бежиз айтишмаган. Ҳайдовчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилганлиги ажойиб натижалар бераяпти. Меҳнат баҳси ҳар ўн кунда якунланиб, ғолиблар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилмоқда. Август ойининг дастлабки ўн кунлигида Олмалиқ автокорхонаси ҳайдовчи А. Норматов социалистик мусобақада ҳаммадан ўзиб кетди. Иккинчи ўн кунликдаги меҳнат беллашувида эса Янгийўлдаги 2503-автокорхона шофёри А. Холматов ғолиб чиқди. У Касталов районидаги «Таранкўл» совхозида етиштирилган донни омборларга ташишда фидокорона меҳнат қилмоқда.

Урал вилояти Чапаев районида эса «Ташгоргрузтранс» концернига қарашли автокорхоналарнинг вакиллари ишлашаяпти. Улар саксондан зиёд автомашина билан Шолохов номли, Чуйков номли, «Чапаевский» совхозлари ва В. И. Ленин номли колхоз ғаллазорларида етиштирилган мўл ҳосилни омборларга етказишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Жумҳуриятимиз ҳашарчиларининг шу ердаги раҳбари, 2521-автоколонна бўлим бошлиғи Б. Маҳмудов деярли ҳар куни Тошкентга қўнғироқ қилиб, иш қандай бораётганлиги ҳақида ахборот беради, шошилинч ҳал этилиши зарур бўлган масалалар юзасидан маслаҳат сўрайди. У 1-, 39-, 127-автокорхоналарнинг, 2515, 2512, 2502-автоколонналарнинг вакиллари баракали ишлаётганликларини таъкидлади.

Жумҳуриятимиз вакиллари яхши натижаларга эришаётганликлари бежиз эмас. Автомашиналарга ўз вақтида ва сифатли техника хизмати кўрсатилаётганлиги, ёнилғи билан таъминлаш яхши йўлга қўйилганлиги, ҳайдовчилар ҳордиқ чиқаришлари учун шарт-шароитлар яратилганлиги ана шундай омиллардандир. Сафарбарликнинг дастлабки натижаларини тилга олиш мумкин. Ҳозиргача Тошкент вилояти ва пойтахт автотранспортчилари 15 минг тоннадан зиёд донни Қозоғистон ғаллазорларидан кўзланган манзилларга етказиб беришди.

— Қозоғистон кенгликларида етиштирилган мўл ғалла ҳосилини йиғиб-териб олишда иштирок этиш муқаддас бурчимиздир, —деди Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти вазирлиги юк ташиш бош бошқармасининг бошлиғи Владимир Шестаков. — Чунки ҳар биримизнинг турмушимиз қай даражада бўлиши доннинг баракасига боғлиқ. Буни чуқур ҳис этган ҳайдовчиларимиз ризқ-рўзни саранжомлашда фаол қатнашмоқдалар.

Дарҳақиқат, қўшни жумҳурият ғаллазорларида ишлаётган ўзбекистонликларнинг сафи янада кенгайиб бормоқда. Яқинда Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро ва Андижон областларидан жўнаб кетган 350 ҳайдовчи Кустаной вилоятининг Орқалик райони хўжаликларида иш бошлаб юборди. Наманган, Самарқанд, Фарғонадан йўлланган вакиллар эса Урал вилоятининг Каменьск, Чагинроус ва бошқа районларида дон ташимоқдалар. Ҳозирги пайтгача жумҳуриятимиз ҳашарчилари 40 минг тоннадан ортиқ донни омборларга етказиб беришди. Ризқ-рўзни саранжом-сариштa қилиш йўлидаги катта кураш давом этаяпти.

М. САВЕЛЬЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

Қайта қуриш меъморлари

ЖАМОА КЎЗГУСИ

Жамоа хўжалиги бошқарув идорасининг эшиги олдида бизни ўрта ёшлардаги корейс киши ўзбек тилида сўз қотиб кутиб олди.

— Ассалому алайкум, келинглар, хўш, бизга қандай хизматлари бор?

— Ваалайкум ассалом, Яхшимисиз? Кечирасиз, сиз бу ерда ким бўлиб ишлайсиз? — сўрадик.

— Мен шу колхоз раиси Ким Сан Бинман. «Ўзбекистон» колхозига корейс раис экан-да, деб ҳайрон бўлаяпсизлар шекилли?

— Йўғе, раҳбарлик, ишбилармонлик миллат ажратмайди-ку, ахир.

— Қани ичкарига марҳамат.

— Тўғрисини айтсак, идорада қиладиган ишимиз йўқ, шу хўжаликдаги делегат опанинг ишлари билан танишгани келаяпмиз.

— Жуда соз-да. Лекин уни опа эмас, синглим денг, 36 ёшда. Барака топгурнинг тинними йўқ-да. Уни даладан топасиз...

Тошкент вилояти Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозининг аъзоси, КПСС XXVIII съезди делегати Мария Айнабекова ишлаётган Раҳим Раҳмонов бошлиқ бешинчи бригадага айни туш пайтида етиб бордик. Буни қарангки, қизғин, мусоҳабали суҳбатнинг устидан чиқиб қолибмиз. Бригада аъзолари делегатни саволга тутишаётган экан. Коммунист Мунаввара опа Тоирова гап ташлади:

— Съезд ишини диққат билан кузатиб бордик. Ўзбекистондан фақат Президентимиз, Ўзкомпартия Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримовнинг сўзини эшитдик, у кўтарган муаммолар жуда маъқул. Нега энди бошқа делегатлар гапиришмади, нега сен жим ўтирдинг?

— Сиз мени айтасиз, мендан катталар, обрў-эътиборли кишилар ҳам сўз олишолмадику, ахир. Сўз беришмаса нима қилайлик? Шунинг учун ҳам съезд ишининг олиб борилиши менга ёқмади, деб неча бор айтдим-ку. Умуман олганда, олий анжуманда муҳим қарорлар қабул қилинди. Айниқса, «Инсонпарвар, демократик социализм сари» дастурий баёнотдаги вазифалар тўла-тўкис амалга оширилса борми, эҳ-ҳа жуда зўр бўларди-да. Келинглар, ўртоқлар, амалий ишга киришайлик. Яқиндагина бўлиб ўтган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг II пленумида бу борадаги вазифаларимиз аниқ белгилаб олинди. Умуман айтганда, съезд мендек оддий бир колхозчининг ҳаётида унутилмас воқеа бўлди.

— Сиз кўп партиялиликни ёқлайсизми? — деб сўради бригада сувчиси Маҳаммад Усмоналиев.

— Йўқ. Менимча, мана шу мен аъзо бўлган Коммунистик партиянинг ўзи ҳамма ишни қилишга қодир. Кучи ва имконияти етарли. Фақат ишлай билиш керак. Масалан, бизнинг колхозда 151 коммунист бор, шу жумладан биз ҳозир тўпланиб турган мана шу цех партия ташкилотида эса 22 партия аъзоси ишлайди. Ҳаммамизнинг гапимиз, фикримиз бир ердан чиқаяпти, бир ёқадан бош чиқариб аҳил ва тотув ишлаяпмиз. Ҳамма эзгуликнинг асосида фақат меҳнат, ҳалол меҳнат ётади. Парткомларнинг фаолияти меҳнат аҳлини қўллаш, уни янги-янги зафарларга йўллашми, ахир? Бошқа партия тузилди, дейлик, у ҳам шу ишни қила оладими ё бошқа йўлдан борадими? Йўқ. Мен съездда ҳам кўп партиялиликка қўшилмай келдим. Шу фикримда қоламан...

Мана, тушлик ҳам тугади. Ҳамма ишга тарқалди. Мария дала шийпони ёнидаги майдонда офтобда қуритилаётган пиёз уруғини ағдариб қўймоқчи экан, бизни кўриб, ҳа майли сизларнинг ҳам сазангиз ўлмасин, гаплашиб олақолайлик, деди. У табиатан қувноқ, ҳазил-мутойибани ёқтирадиган аёл экан.

— Съезд ҳақида, унинг ҳужжатлари , хусусида кўп гаплар айтилди, энди, келинг, ўзингиз ҳақингизда, съезд қарорларини амалда рўёбга чиқариш учун қилаётган ишларингиз тўғрисида суҳбатлашсак, нима дейсиз?

— Сизлар нима десанглар шуку-я, лекин ўзим тўғримда гапиришни кўпам ёқтирмайман.

— Мен бир вақтлар машъалларнинг машъали ҳисобланган қўшни «Политотдел» колхозида туғилиб ўсиб, мана шу «Ўзбекистон» колхозидаги Айнабековлар оиласига келин бўлиб тушганман. Шунгаям 18 йилча бўлди. Суягим деҳқончиликда қотган. Қайнонам Чиннигул аям, турмуш ўртоғим Ҳайдар Айнабеков, у киши район бўрдоқичилик базасида тракторчи бўлиб ишлайди, еттита бола, ҳаммамиз — 10 жонмиз. Фарзандларимизнинг энг каттаси 11-синфда ўқийди. Бир товуққа ҳам дон, ҳам сув керак деганларидек ишламаган тишламайди. Қилаётган меҳнатинг яхшигина унум берсағина ҳаётдан мамнун бўларкансан киши. Ижара пудратига ўтилгунга қадар ишдан ҳам, турмуш кечиришдан ҳам кўнглимиз тўлмас эди. Ҳали у кам, ҳали бу кам, етишмовчиликларни фақат орзу-умидлар оғушида хаспўшлаб, кўрган ғарибона кунимизга шукрона айтиб юравердик. Қайта қуриш, ошкоралик дея жар солдик, лекин у ҳали ўзини бирор соҳада рўй-рост кўрсатгани йўқ, мана, съезд қайта қуришни чинакамига авж олдириш йўлларини белгилаб берди, ҳамма нарса изга тушиб кетишига ишончим комил.

Ўтган йили оиламиз билан ижара пудратига ўтиб, беш гектар ерда пахта етиштирдик. Яширишнинг ҳожати йўқ, бутун бола-чақа билан бирга тер тўкдик. Гектаридан 38 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 19 тонна пахта топширдик. Меҳнатимиз эвазига 7 минг сўмдан ортиқ даромад олдик. Бундан айримлар қувонди, айримлар куйинди. Баъзи бировлар эса Мариянинг ишида қўшиб ёзиш бўлмадимикан, деган шубҳага ҳам боришди. Меҳнатимизни кўриб билиб юрганлар эса фақат таҳсинлар айтишди. Қизиқ, айрим ишёқмас бекорчи одамлар борки, ўзлари бирор ишнинг уддасидан чиқолмайди, жон куйдириб қилган меҳнатинг самарасига эса ола қарайди. Бу касаллик. Биз мана шу иллатни тузатишимиз керак. Хуллас, у дейишди, бу дейишди, охири ҳақиқий деҳқон қизи экан, деб тан олишди.

Пахтанинг меҳнати оғир, пахтакорга қийин, деб юрдик. Пахта яккаҳокимлигига барҳам бериш керак, деб уқтириб келдик. Биз эса бунга амалий ёндошмоқдамиз. Мана, ҳар йили бригадамизда алмашлаб экиш тўла жорий этилиб, 50-60 гектар ер бошқа экинларга бўшатиб берилаяпти. Бу йил 52 гектар ерга сабзавот экилди. Сабзавот етиштириш учун аввало сара уруғликка эга бўлиш зарур экан. Хўш, бу ишга ким бош қўшади, дейишди. Мен бош қўшаман, дедим. Бу йил оиламиз билан бир гектар ерда пиёз уруғи етиштиришга жазм қилдик. Бригададагилар, сен умрингда пиёз экиб кўрмагансанку, дейишди. Хонадонимизда кўрганман, энди жамоа сафида кўрсатаман, дедим. Ўтган йилнинг кузида ўша бир гектар ерга 19 тонна майда пиёз қададик. Кўкламда ишловни кучайтирдик, ўтадик, суғордик, ўғит бердик, чопдик. Жуда майда иш бўларкан, хуллас эплайбошладик. Шу билан бир вақтда баҳорда қурт тутдим. 87 кило пилла топширдим. Ундан 592 сўм даромад келди. Ёмонми?! Пиёз уруғи етиштириш, ҳали айтганимдек, ўта нозик экан. Уруғ бойлаб етилишга яқинлашганда пайкални оралаб юриш қийин бўларкан. Чунки уруғ бойлаган ғўқалар салга синиши мумкин. Суғориш ва ўғитлашда ҳам эҳтиёткорлик даркор. Парвариши кўп жиҳатдан об-ҳавонинг ўзгариши билан боғлиқ. Чилла киришидан олдин, июнь ойининг ўрталарида кунларнинг қаттиқ исиб кетиши салбий таъсир кўрсатди. Уруғлаган ғўқаларнинг кўп қисмини иссиқ уриб кетди. Мўлжалдаги ҳосилни олишга кўзимиз етмаяпти. Энди олдин белгилаганимиз бир гектардан бир тонна эмас, 600 килограмм сара уруғлик олинса керак. У давлатга сотилса 10 минг сўмдан ошиқ пул бўлади, тўрт минг сўми бизга тегади. Кўриб турибсизки, шунда ҳам даромад чакки бўлмайди.

— Уруғни қачон тайёрлаб топширасизлар?

— Икки ҳафта ичида.

— Ундан сўнг-чи?

— Деҳқоннинг бўш вақти йўқ. Бригадада каноп пишиб етилаяпти. Унинг ўрилганини боғ-боғ қилиб боғлашда ишлайман. Сентябрь ойининг охирларида пахта йиғим-теримига чиқаман. Ахир асл касбим пахтакор-ку...

— Раис ҳам айтувди-я, делегатнинг тиними йўқ деб.

— Тўғри айтган. Шундай ишламасам туролмайман. Киши чарчаганда ҳордиқ соатлари оромли бўлади.

— Оилада етти фарзанд, қайнона, эр, уларнинг ошовқати, кир-чири, бола тарбияси... дегандай юмушлар ҳам борку, ахир?

— Ҳаммасига вақт топаман. Ҳаммаси ҳафсала ва интилишга боғлиқ. Қайнонамни ўз онамдан афзал кўраман. Ёшлари 70 га борди. Ўзимга ўхшаган жонсарак. Гапимиз ҳамиша бир ердан чиқади. У кишининг жуда катта кўмаги бўлмаса, далага чиқишу, съезд ва бошқа йиғилишларга бориш қаёқда дейсиз? Умрлари боқий бўлсин аямнинг. Бўлди, жуда олиб қочдим шекилли, етар гапирганларим.

Биз Мария Айнабекова хусусидаги лавҳамизга шу ерда нуқта қўйсак бўлардию, оила аъзолари билан танишганимизда қайнонаси Чиннигул ая Айнабекованинг келини ҳақидаги фикрлари диққатимизни тортди.

— Мақтанаяпти деманглару, келиндан ёлчиганман. Бор гапни шартта-шартта айтади, ичимдан топ эмас. Қўли теккан жойни гуллатади. Невараларимни меҳнатсевар қилиб тарбиялаяпти. Куйманмаса туролмайди. Худди ўзимга ўхшаган. Ўхшатмаса учратмайди, қайнона билан келиннинг тупроғи бир жойдан олинади, деганларича борми деймaн.

Колхоз партия ташкилотининг котиби Илёсбек Тошназаров делегатнинг фаолиятини таърифлаб бундай деди:

— Аввало, Мария Айнабекова инсонпарвар, дилкаш, ўз ўрнида чўрткесар, дангалчи, мард аёл. Ҳар қандай ишни эплайди. Дилбар, оилапарвар. Коммунист қандай бўлиши кераклиги мезони ундан олинган дейсиз... жамоа хўжалигимизнинг ҳар бир аъзоси Мария Айнабекова тимсолида ўзини кўради, десак муболаға бўлмайди. Жамоатчилик ишларини айтмайсизми? У район партия комитети бюросининг аъзоси, район Советининг депутати сифатида жуда катта иш олиб бормоқда. Ҳар бир йиғинда ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим муаммони кўтариб чиқади. Уни ҳал қилиш учун аввало ўзи югуради, елади. Колхозимиз бўйича бу йил 3000 тонна пахта, 3040 тонна сабзавот, 3990 тонна каноп, 1490 тонна сут, 160 тонна гўшт ва бошқа маҳсулотлар етиштиришимизда Мария ва унинг сафдошлари ҳиммати катта бўлаяпти.

Съезд қарорларини омма ўртасида тарғиб қилишда делегатнинг иштироки жуда қўл келаяпти. Нафақат бизнинг колхозда, балки бутун район хўжаликларида, ташкилот ва муассасаларида лекторнинг гапидан кўра Мария Айнабекованинг жонли чиқишлари қалблардан чуқур жой олаяпти.

Т. АЛИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ЯХШИДАН — НАЗАР, ЁМОНДАН — ҲАЗАР

Хушмуомалалик — инсоннинг энг олий фазилати. Бундай киши ҳамма ерда эъзозланади. Партия ва совет ташкилотларида, давлат идораларида ишлайдиган кўпгина раҳбар ходимлар ўзларининг хушмуомалаликлари, кишилар арзини диққат билан тинглашлари, ҳаёт талаблари ва қонун нуқтаи назаридан ёрдам беришлари туфайли халқнинг юксак ишончига сазоворлирлар.

Қўрслик, дағаллик, жиззакилик, расмиятчилик одамдаги ярамас иллатлардир. Доҳиймиз В. И. Ленин мансабни суиистеъмол қилиб, кишиларга тўраларча муомалада бўладиган раҳбарларни маънавий қашшоқлик ва ожизликда айбларди. «...Бақироқлар фақат тилга зўр берадилар, — деб ёзганди у.— Бошқаларнинг айтган тўғри гаплари уларга аччиқ туюлади. Масаланинг охирига етмай юзлари буришади ва бирдан дағаллик билан шовқин кўтаришади. Улар жамиятдаги энг ожиз кишилардир».

Донишмандларимизнинг «Яхши гап билан илон инидан, ёмон гап билан пичоқ қинидан чиқар», «Яхши топиб, ёмон қопиб гапирар» деган нақлларида катта ҳикмат бор. Ўйламай айтилган дағал бир сўз кўнгил шишасини чил-чил синдиради. Дил дарз кетади. Шунинг учун ҳам халқимиз: «Ўйнаб гапирсанг ҳам ўйлаб гапир!» дейди.

Шу ўринда ўзбек адабиётининг отаси, буюк мутафаккир Алишер Навоий билан шоҳ Ҳусайн Бойқаро ўртасидаги афсона даражасига етган бир муносабатни келтириш жоиз. Эмишки, бир кун саройдан чиқаётиб, Ҳусайн Бойқаро Алишер Навоийга қараб, қўлидаги қамчи дастасини уч марта секин-секин бошига теккизибди. Шоир шоҳнинг бу саволига тилини кўрсатиш билан жавоб берибди. Жавобдан қониққан подшо мамнун жилмайиб, ўтиб кетибди. Шоир шогирдлари бу сирли савол-жавобга тушунолмай ҳайрон бўлишиб, ундан сўрабдилар:

— Бу сирнинг маъноси не?

Шунда Алишер Навоий мийиғида кулиб, шундай жавоб берадилар:

— Ҳусайн Бойқаро мендан «Бошга балолар недан келади?» — деб сўрадилар. Мен фақат тилдан келади, деб жавоб бердим. Жавобимдан қониққан шаҳаншоҳ мамнун жилмайиб, бош ирғадилар.

Бу бир афсона. Аммо бугунги ошкоралик ва қайта қуриш даврида ривоят ҳақиқатга айлангани ростдир. Чунки кўпчиликка раҳбарлик қилиш ниҳоят даражада қийинлашиб бормоқда. Ҳамма билимдон, ҳамма ўзини доно чоғлайди.

Ўтган йили мактабдош дўстим Жўра Жуманазаров касалхонага тушиб қолди. Кўришга бордим. Унинг ёнида икки киши ўтирибди.

— Ўғлим,— деди улардан кексароғи,— мен докторлар билан гаплашдим. Оёққа турибкетади, дейишаяпти. Дард тез келади, аммо кетиши қийин бўлади. Бундай пайтларда инсон чидамли бўлиши керак. Ўзингни бардам тут, ҳеч нарсани ташвиш қилма.

Дўстимнинг кўзида ёш кўриб, бир дам саросимага тушиб қолдим. Кейин билсам, бу қувонч ёши экан.

— Ҳозиргина бу ердан чиққан мўйсафид қишлоғимиз кексаларидан бири, менинг собиқ ўқитувчим Дилмурод ота Ҳайитов,— деди у севиниб.— Қара, шундай баобрў одам мендек оддий колхозчини кўргани келибди. Ўзи жуда одамохун, камтарин, ишбилармон, бировнинг дилини оғритмайдиган инсон-да. Шу боис бутун қишлоқ аҳли уни ҳурмат қилади.

Афсуски, дўстим вафот этди. Аммо унинг ғариб кўнглини овлаб, шифохонага келган Дўстмурод отанинг яхши одамлиги хотирамизда абадий қолди. Ҳа, ширин сўзнинг сеҳри бор. Аммо дағал, қўрс муомалали одамларни кўрганимда аъзои баданим музлаб кетади. Афсуски, ҳозир шундайлар кўп.

АХЛОҚ ВА ОДОБ

Ҳатто айрим мансабдорлар оддий кишиларни таҳқирламоқчи бўладилар. Ўзларига бошқаларни пирга сиғингандай сажда қилишни хаёл этадилар. Улар ҳали ҳам турғунлик даври иллатларидан қутила олганлари йўқ. Депутатлик ёки раҳбарлик лавозимига осонгина кўтарилган кишилар дарҳол халққа берган ваъдаларини унутадилар.

Очиғини айтганда, мазкур тоифадаги кимсалар ўз ҳислату туйғулари, лавозиму амалларини, бошқаларга қиладиган яхшилигу одамгарчиликларини ҳам иложи борича қимматроққа пуллаб, ҳаром-хариш мол-дунё, сохта обрў-эътибор орттиришни кўзлашади. Зероки, улар наздида инсон умрининг ҳақиқий манбаи меҳнатда эмас, балки қайси йўл билан бўлмасин пул тўплашдадир.

Шундай тоифадаги кишилар ҳам борки, улар кишилар дилини оғритиб, шундан ҳузур топадилар. 1988 йилнинг октябри эди. Район бўйича барча мактабларнинг директорлари ва касаба уюшма ташкилотларининг раислари қатнашаётган йиғилишда райкомнинг саркотиби ёши ўтиброқ қолган бир мактаб директорини ўрнидан турғазди:

— Сен иғвогарсан,— деди унга қўлини бигиз қилиб.— Ўқувчиларни икки кунга пахтага чиқарган эдик, сен дарҳол обкомга хабар қилиб, бизга чора бердинг!

— Ҳозир ошкоралик ва қайта қуриш даври. Пахтага ўқувчиларни олиб чиқмайсизлар деб тайинлаяптиларку. Сиз эса...

Шундан сўнг саркотиб мактаб директорини куракда турмайдиган сўзлар билан ҳақорат қилгани ҳеч хаёлимдан кетмайди. Энг ачинарлиси, бирорта одам мактаб директорининг тарафини олмади. Аксинча, амалдорлардан яна иккитаси сўзга чиқиб, саркотибнинг ёнини олди, директорнинг юзига лой чаплашди. Директор гўё оғир гуноҳ қилиб қўйган кишидек бир чеккада хомуш ўтирарди.

Яна бир воқеанинг шоҳиди бўлганман. Шавкатжон деган бир укахонимнинг хотини туғруқхонага тушиб қолади. У фарзанд кўрганидан қувониб, ишга келса, хўжайин уни қабулига чорлади:

— Нима, бу ер каптархонами сизга?— Нега ишга кеч келасиз?

— Бугун шунақа бўлиб қолди. Келинингизни... туғруқхонага олиб борган эдим... Фарзанд кўрдик,— деди йигит қизариб-бўзариб.

— Менга қаранг, биз учун энг муҳими — план. Қолган иш кейин бўлаверади,— чимирилиб деди бошлиқ.— Иккинчи бу ҳол такрорланса, паттангиз қўлингизда деяверинг.

Шавкатжон хонадан қандай чиқиб кетганини билмайди.

Яхши раҳбар отангдан улуғ, дейдилар. Раҳбар ночор бўлса, у ерда интизом ҳам хароб бўлади. Бир кун уйда телефон жиринглаб қолди. Трубкани олиб, қулоққа тутдим.

— Ҳа, ассалому алайкум!

— Кимсиз?

— Бобоқуловман.

— Тезлик билан етиб келинг!

— Қаерга?— деганимни биламан, телефондан узуқ-юлуқ сўзлар эшитила бошлади. Кимдир телефонда бор овози билан қичқириб, ҳамма ёқни ағдар-тўнтар қиларди. Унинг шу сўзлари ҳозиргидай қулоғим тагида жаранглар эди:

— Нима, сен прокурормисан? Тергов қиласанми? Нима ишинг бор деб ҳам сўрарсан ҳали?

Устма-уст айтилган бундай дағал сўзлардан кўнглим чил-чил бўлди. Тишимни-тишимга қўйиб эшитдиму трубкани секин жойига қўйдим. Маълум бўлишича, менга қўнғироқ қилган киши район партия комитетининг нуфузли ходими экан.

Ажабо, овозини танимай қолганим учун бошимга шунча дағдағани орттирдим. Райком ходими менга шундай муносабатда бўлаяпти. Оддий колхозчига қандай муомала қилиши ўз-ўзидан маълум. Қани раҳбарга хос ширинсуханлик, хушмуомалалик? Қани одоб ва андиша? Шуми раҳбарнинг фазилати?

Хўш, бундай жиззаки ва дағал шахсларнинг масъулиятли жойда ишлаши, кишиларга ибрат бўлиши, оддий одамларни тарбиялаши мумкинми? Бизнингча, халқ кўнглини топа олмаган, партиявий одобни билмайдиган, турғунлик даври иллатларидан қутила олмаган бундай кишиларнинг партия комитетидек қутлуғ даргоҳда ишлаши мутлақо мумкин эмас. Акс ҳолда партиянинг обрўси кетаверади. Дарҳақиқат, доноларимизнинг «Яхши гап—жон озиғи, ёмон гап—бош қозиғи» деган нақлида катта ҳақиқат ётади.

Мели БОБОҚУЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ I ҚУРУЛТОЙИДА САЙЛАНГАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ДЕҲҚОНЛАР УЮШМАСИ КЕНГАШИНИНГ ТАРКИБИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Тўхтаев Бердимурод — Қашқадарё вилояти Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Улуғмуродов Элмурод — Самарқанд вилояти Иштихон районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Умиров Жумабой — Сирдарё вилояти Ворошилов районидаги «Социализм» давлат хўжалиги ижарачиси

Усмонов Саид Нуъмонович — Ўрта Осиё Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти илмий-тадқиқот институтининг директори

Холиқов Раҳматжон — Андижон вилояти Москва район «Сельхозхимия» бирлашмасининг шофёри

Холиқов Ҳамроқул Холиқович — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети сабзавот-полиз экинлари ва картошка ишлаб чиқариш ҳамда уруғчилик бошқармасининг бошлиғи

Холиқулов Бойкенжа — Жиззах вилояти Пахтакор районидаги Кичанов номли давлат хўжалиги директори

Холматов Нормамат — Наманган вилояти Задарё районидаги «Гулбоғ» давлат хўжалиги ижарачилар бригадасининг бошлиғи

Холов Улуғбек — Жиззах вилояти Арнасой районидаги Тимошенко номли давлат-кооператив хўжалигининг звено бошлиғи

Худоёрова Чиннихол — Сурхондарё вилояти Шеробод район деҳқончилик-саноат уюшмасининг бош мутахассиси

Хўжамуродов Эшмурод — Сурхондарё вилояти Ангор районидаги «Талимарон» давлат хўжалигининг оилавий ижарачиси

Шарафиддинов Ҳимойдин — Сурхондарё вилояти деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси

Шарипов Абдураҳмон — Самарқанд вилояти сув қурилиши бирлашмасининг бошқарувчиси

Шербўтаев Мусо — Фарғона вилояти Қува районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Шержонов Турсунбой — Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти Амударё районидаги «Партия XXII съезди» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Шерқулова Зубайда — Қашқадарё вилояти Ульянов районидаги 18-давлат хўжалиги ишчиси

Шерқулов Мўмин — Самарқанд вилояти деҳқончилик-саноат уюшмасининг бўлим бошлиғи

Шомуродов Элмурод — Бухоро вилояти Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси

Юнусов Одилжон — Наманган шаҳридаги 3-пахта тозалаш заводи созловчиси

Қиличназаров Байрамгелди — Қорақалпоғистон мухтор жумҳурияти Ленинобод районидаги «Совет Қорақалпоғистони» давлат хўжалиги фермери

Қодиров Мухтор — Фарғона вилояти колхозлар кенгаши колхоз ишлари бўлимининг бошлиғи

Қодирқулов Жумабой — Сирдарё вилояти Боёвут районидаги Руцкий номли давлат хўжалиги директори

Қориев Абдурашод Қуддусович — жумҳурият колхозлар Кенгаши колхоз ишлари бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи

Қудратов Тошпўлат — Самарқанд вилояти Самарқанд районидаги Энгельс номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи

Қўшаев Турсун Камолиддинович — жумҳурият деҳқончилик-саноат комплекси ходимлари касаба уюшмаси комитетининг раиси

Ҳақбердиев Қурбонмурод — Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ОЛИМ ТАХМИНИ

● Аёлнинг ҳомиладорлик даврида касалланиши келгусида унинг фарзанди шизофрения (руҳий касалликнинг бир тури)га чалинишининг сабабларидан бири бўлиши мумкин.

Лондон қироллик коллежи психиатрия институтининг профессори Робин Мэррей шундай тахминни билдирди. У 1958 йилда Англияда туғилган болалар орасида шизофрения билан касалланиш ғоят юқори даражада бўлганлигига асосланиб, шундай хулосага келди. Профессор 1957 йилнинг охирида Англияда грипп касаллигининг энг оммавий эпидемияларидан бири тарқалганлигини эслатиб ўтади.

Профессор қиш чилласида туғилган болалар шизофрения касаллигига кўпроқ чалинадилар, деб ҳисоблайди. Чунки йилнинг шу вақтида шамоллаш ва вирусли касалликлар энг кўп тарқалади.

ПЛАСТИК ИДИШЛАР МУАММОСИ

● БЕРН. Швейцария ҳукумати келаси йил ноябрь ойидан бошлаб мамлакатда ҳозир пиво, минерал сув ва чанқоқбосди ичимликлар қуйишда кенг қўлланилаётган пластик идишлардан фойдаланиш таъқиқланишини эълон қилди.

Мазкур қарор чет эл фирмалари маҳсулотларига, асосан ўзлари тайёрлаган ичимликларни пластик идишларга жойлаб сотувчи Франция маҳсулотларига ҳам тегишлидир. Келаси йил кузидан бошлаб бундай идишлар Швейцария пештахталаридан жой ололмайди. Бироз олдинроқ ГФР маъмурлари ҳам шундай қарор қабул қилишган эди.

Швейцария маъмурларининг бундай қарор қабул қилишларига атроф-муҳитни муҳофаза қилиш тўғрисидаги ташвиш сабаб бўлди. Пластик идишлар шу қадар арзонки, фирмалар улардан қайта фойдаланиш билан ўзларини қийнаб ўтиришмайди. Натижада пластик идишлар ташлаб юборилади, кейин эса бошқа рўзғор чиқиндилари билан бирга ёндирилади. Пластик буюмлар ёндирилганида хлорли водород ажралиб чиқади. У эса кейинчалик кислотали ёмғир бўлиб ерга қайтиб тушади.

Швейцариялик корхона эгалари ҳозирнинг ўзидаёқ бу қарорга қарши чиқдилар.

ЯНГИ КИТОБ

● ПАРИЖ. Агар китобда бирор сўз сал нотўғри ёзилиб қолган бўлса, бунинг сира қўрқинчли жойи йўқдек кўринади.

Лекин Франциядаги «Ларусс» нашриёти «Кичик Ларусс» изоҳли луғати сўнгги нашрининг 180 минг нусхасини сотувдан қайтариб олиш тўғрисида қарор қабул қилишига фирманинг катта обрўсини сақлаб қолиш нияти сабаб бўлгани йўқ, асло. Гап шундаки, «кичкина техник хато» туфайли нашрнинг 203-саҳифасидаги жадвалда истеъмол қилган одамни албатта ўлдирадиган қўзиқоринлар ейиш мумкин бўлганлар қаторига кириб қолган.

10 июль куни сотувга чиқарилган янги луғатни сотиб олишга улгурган муштарийларнинг мактубларидан ташвишга тушган нашриёт уни сотиш тўхтатилганлигини эълон қилди ва харидорларга мурожаат этиб, луғатларни улар сотиб олинган китоб дўконларига қайтаришни сўради. Бунинг ўрнига «Ларусс» жуда қисқа муддат ичида китобнинг тузатилган «хавфсиз варианти»ни таклиф қилиши тўғрисида ваъда берди.

(ТАСС).

СЎНГГИ СОАТДА

ҚОҲИРА. Боғдодда Ироқ-Судан — Ливия музокаралари бўлди, деб хабар қилди МЕНА агентлиги. Музокарада Ироқ президенти Саддам Ҳусайн ва Судан миллий нажот инқилоби қўмондонлиги кенгашининг раиси Умар Ал Башир иштирок этдилар, улар музокараларнинг ёпиқ даврасини ўтказдилар, сўнгра уларга халқ Ливияси социалистик араб жамаҳирияси инқилобий раҳбариятининг аъзоси Мустафо Ҳарруби қўшилди. Улар арабларaро ва халқаро майдондаги аҳволни, шунингдек бу мамлакатлар ўртасидаги қардошлик муносабатларини муҳокама қилдилар, деб эълон қилинди Боғдодда.

МЕНА ахборот агентлиги Судан манбаларига таяниб, Умар Ал Башир Форс кўрфазида танглик кучайиб кетишига йўл қўймаслик учун арабларнинг шу масалага доир ташаббусини бир қанча араб давлатлари билан ҳамкорликда кўтариб чиқишга уриниб, ҳаракат қилаётганлигини хабар қилди.

●

КОЛОМБО. Шри-Ланка халқаро валюта фондига (ХВФ) мурожаат қилиб, шошилинч равишда молиявий ёрдам беришни сўради. «Санди таймс» рўзномасининг далолат беришича, Қувайт можароси давлат хазинасига катта зарба берганлиги туфайли ҳукумат илтимос қилишга мажбур бўлган. Гап шундаки, нефть нархи ҳозирги даражада қоладиган бўлса, Шри-Ланка жаҳон бозоридан сотиб олинадиган «қора олтин» учун 260 миллион доллар ўрнига 370 миллион доллар тўлашига тўғри келади. Одатда ҳорижда ишлайдиган Шри-ланкаликлар мамлакатга ўтказадиган 300 миллион доллар ўрнига бу йил атиги 40 миллион доллар пул келиши ҳам аҳволни чигаллаштирмоқда. Шундай қилиб, ёзади рўзнома, тўлов балансидаги ҳозирги камомадга яна 6 минг миллиард Шри-Ланка рупийсини қўшиш керак.

(ТАСС).

ПСИХОЛОГ НИМА ДЕЙДИ

● ЛОНДОН. Кундузги электр лампалари қаттиқ бош оғриғининг асосий сабаби бўлиши мумкин.

Кембриж университети тиббиёт тадқиқот маркази ҳузуридаги амалий психология бўлимининг ходими Арнольд Уилкинс ана шу ҳақда гапирди. У агар одамлар кундузги электр лампалари липиллашини сезмасалар ҳам, улар барибир кўзга таъсир қилади, деб ҳисоблайди. Натижада кундузги электр лампали бинода узоқ вақт бўлганда одамларнинг кўзи чарчайди, бош оғриғи бошланади. Баъзи ҳолларда юрак уриши тезлашади. Олимнинг фикрича ,компьютерлар терминаллари ҳам одам организмига худди шундай таъсир кўрсатади.

Доктор Уилкинс кундузги электр лампаларини замонавий чўғланма лампалар билан алмаштириш зарур, бундай лампаларнинг самарадорлиги анча оширилиши мумкин, деб ҳисоблайди.

ТИРАНА. Шарқий Европа мамлакатларида рўй бераётган сиёсий ўзгаришлар Албанияга ҳам ўз таъсирини ўтказди. Гарчи партия раҳбари Алия албан гражданларининг яшаш шароитларини яхшилаш, назарий жиҳатдан бўлса-да, уларни чет элларга кетишларини таъминлашга имкон берадиган қатор ислоҳотларни амалга оширган бўлишига қарамай «портлаш» юз берди. 4500 нафар албанияликлар ГФР, Италия, Франция ва бошқа ғарбий мамлакатлар элчихоналарининг ҳудудига кириб олдилар. Улар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг вакиллари ёрдамида Албания маъмурлари билан қочоқларни мамлакатдан кўчириш ҳақида музокаралар бошлангунига қадар шу ерда бўлдилар. Ташвишли ҳол давом этаяпти.

СУРАТДА: албан аёли қизчаси билан Белград яқинидаги лагерда.

ТАНЮГ—ТАСС сурати.

ТИББИЙ ХИЗМАТ

ДУО ОЛТИН ЭМАСМИ?

Жумҳурият пойтахтининг олтин узуги — Тошкент халқа йўлидан бурилиб, Келес шаҳрига қараб озгина юрсангиз, чап томонда катта дарвоза келади. Унинг кенг ҳовлиси ёзда соя-салқин, қишда қори куралиб, супуриб-сидириб қўйилган бўлади. Боиси бу даргоҳга энди тиши чиққан гўдакдан тортиб, мўйсафид отахону мўтабар онахонларгача даво истаб келишади. Оғзини дастрўмол билан яширган, лунжи шишган, оғриқ зарбидан пешоналаридаги чизиқлар тарам-тарам бўлиб кетган беморлар шу ерда зирқираган дардларига шифо топиб, халоскорларини сассиз-садосиз дуо қилиб чиқиб кетадилар.

Тошкент ноҳияси марказий шифохонасига қарашли стоматология бўлими 1974 йилда ташкил этилган эди. Ўшанда оддий халқ тили билан айтганда 19 нафар «тиш дўхтири» бу иситмаси ошкора қилмайдиган, айни вақтда бутун вужудни зирқиратиб оғриқ берувчи касалликни даволашга киришган эди. Йиллар ўтиб, шифокорлар сони 41 кишига етди. Бу эса ўз навбатида район меҳнаткашларига тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш имконини берди: ҳозир хоналар ёнига қўйилган ўриндиқларда навбат кутиб ўтирганларни кўрмайсиз.

Бўлимда даволаш, профилактика билан бир қаторда тиш қўйиш ишлари ҳам амалга оширилмоқда. Бундан ташқари оғиз бўшлиғи, милкни даволаш ҳамда ортодонтика хоналарига қадам ранжида қилганлар ҳам чеҳраларида майин табассум билан қайтиб чиқадилар.

Жумҳурият пойтахтига яқин бўлган бу ноҳиянинг 114 мингдан зиёд аҳолиси орасида тиш оғриғи азоби, кемшиклик истиҳоласи билан шаҳарга қатнаш маломатидан қутилган кишилар бўлимнинг 6 нафар протезчи-шифокоридан мамнунлигини алоҳида таъкидлаш ўринли.

Мактаб ўқувчиларининг ёзги таътил кунлари ходимларнинг иши янада кўпайди. Улар уч смена давомида «Ёшлик» ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» кашшофлар лагерида дам олган болаларнинг тишларини даволаш билан бирга профилактика ишларини ҳам ўтказишди.

Ёзнинг жазирамасию қишнинг қировли кунларида ҳамма беморлар ҳам бу ерга етиб келиш имкониятига эга эмаслигини инобатга олган шифокорлар жамоаси қишлоқ амбулаторияларида ишлаш учун 6 нафар, район марказий касалхонасига 4 нафар, мактабларда болалар ҳолидан хабар олиб туриш учун 13 нафар врачни юборишга қарор қилди. Бундан ташқари олис қишлоқларда очилган 4 та филиалда ҳам тиш қўйиш ишлари амалга оширилаяпти. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ҳамда ногиронларига, байналмилал жангчиларга кўрсатиладиган беминнат хизмат учун ҳақ олинмаслиги ҳам эътиборга лойиқ. Улар тиш қўювчи Мирзакарим Мирзараҳимовни учратганларида: «Баракат топинг, қўлингиз дард кўрмасин», — дея дуо қилишларининг боиси ҳам шунда.

— Мен эса Салтанатхон Азимовадан чексиз миннатдорман, оғриқ тишларимни даволаб, азобдан қутқарди, —дейди ўн бир фарзанднинг волидаси, Қаҳрамон она С. Аҳмедова. — Уларга дори-дармон етказиб бераётганлар ҳам омон бўлишсин.

Инсон ўз ҳусни-жамолига қадимдан эътибор бериб келган. «Онангни отангга бепардоз кўрсатма» деган мақол бор. Шундай экан, оғиздаги камчиликлар, нуқсонлар дилни хира қилади. Айниқса организм саломатлигининг кафолати, ҳар бир кишини кўркам ва гўзал кўрсатувчи тишларнинг қадри баланд. Шу ўринда фарзандларидаги нуқсонларни кўрганда қанчалик изтироб чекадиган ота-оналарнинг аҳволини кўз ўнгимизга келтириш қийин эмас. Юз-жағ системасидаги нуқсону камчиликларни муваффақият билан бартараф этаётган Илҳом Азизов фақат жамоада эмас, балки район аҳолиси ўртасида ҳам обрў-эътибори ортиб бораётган шифокорлардан бири. 1987 йилдан бери ортодонт ҳаким бўлиб ишлаётган Илҳомжонни мижозлари «қўли енгил дўхтир» дейишади. Зеро, у чаққонлиги, билимдонлиги, ширинсуханлиги билан бу эзгу таърифга лойиқ.

Маълумки, меҳнаткашларга стоматологик ёрдам кўрсатишда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш, билимга чанқоқ, иқтидорли ёшларни ўқитиш, малакасини ошириш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Зотан, шифокор инсон жисмидаги касалликни даволар экан, унга зарур муолажа ишларини олиб бориш учун шарт-шароитга, дори-дармонга, асбоб-анжомга муҳтожлик сезмаслиги керак. Буларсиз даволаш, профилактика ишларини тасаввур этиш қийин.

Бундай муаммоларни яна кўплаб келтириш мумкин. Уларни ҳал этиш вақтни, ҳузур-ҳаловатдан кечишни, тажриба ва билимни тақозо этади. Жамоада эса бундай ходимлар оз эмас. Ғайрат-шижоати, талабчанлиги, ҳалол меҳнати билан обрў топган бўлим мудираси Муаззамхон Мирзаева ана шундай шифокорлардан. Биз ундан келажакдаги режалари ҳақида сўраганимизда:

— Ҳозирги мослаштирилган жойимиз шу кун талабига жавоб беролмай қолди, — деди камтарлик билан. — Мақсадимиз — Келес шаҳрида замонавий тусдаги тиш даволаш ва қўйиш поликлиникаси биноси қурилишига эришиш. Аҳил жамоамиз эса бошқа ҳар қандай вазифани бажаришга қодир.

...Ана, ўрта яшар, қорачадан келган бир аёл боласини етаклаб бизга таниш ҳовлига кириб кетмоқда. Гўдак бир қўли билан чап юзини ушлаб олган. Демак, тиши оғрияпти. «Чўчима, жигарим, ҳозир сени бу дарддан фориғ этишади, кейин яна бемалол ўйнаб юраверасан», — дегинг келади унга.

О. НОДИРОВ.

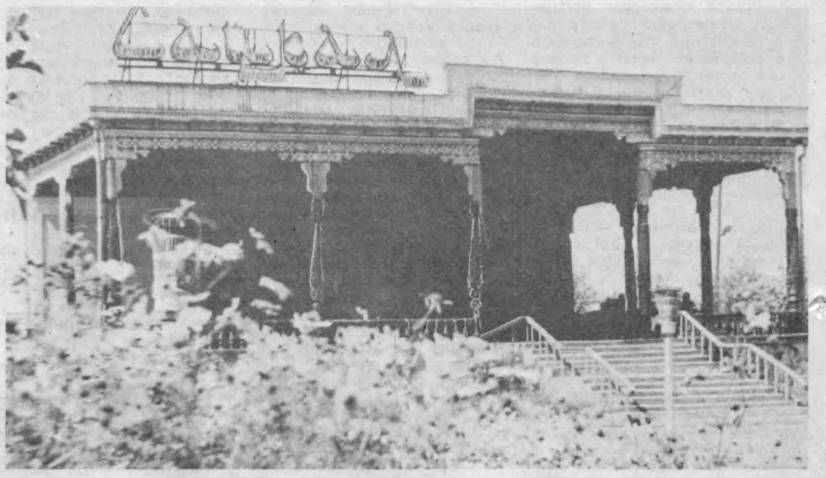

Зомин район марказини безаб турган кошона «Сайқал» деб аталади. Бу ерга жойлашган чойхона ва ошхона меҳмонлар қатори қариялик гаштини сураётган отахонларга ҳам самимий хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Сайқал»нинг ташқи кўриниши; Айвондаги чорпояларда хонтахта ёнида ўтириб овқатланишнинг гашти бошқача.

О. АДИЯНОВ олган суратлар.

ЗАМОНАВИЙ МАКТАБЛАР

Тошкент вилоятининг Улуғбек посёлкасида янги ўқув йили арафасида мингдан ортиқ ўқувчи ўқийдиган мактаб фойдаланишга топширилди. Унинг ёнида эса болалар боғчаси қад кўтарди. Шу тариқа бу ерда узлуксиз ўқув-тарбия жараёнини йўлга қўйиш учун шароит яратилди.

Ўзбекистон пойтахтида ўқув йили арафасида яна бир нечта янги мактаб очилди. Уларнинг бири аҳоли зич жойлашган Собир Раҳимов районидадир. Биринчи сентябрь куни янги мактабнинг бешта биносини 1260 нафар ўқувчи тўлдиради. Мактаб ҳузурида спорт комплекси, суви иситилган ҳовуз ва сауна, тир қурилган.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлигидан хабар қилишларича, бу йил жумҳуриятимизда жами 239 минг ўринли янги ўқув юртларини ишга тушириш режалаштирилмоқда. Уларнинг бир қисми ҳашар йўли билан бунёд этилади, мактабларга оталиқ қилаётган колхозлар, совхозлар, саноат корхоналари уларни қуриш учун маблағ ажратмоқда.

ЁРДАМ ЖАМҒАРМАСИ

Уй-жой-ижтимоий банкининг Нукус бошқармасида махсус ҳисоб дафтарчаси очилди. Унга тушган маблағлар шошилинч ремонтга муҳтож мактабларга ёрдам бериш учун сарфланади.

— Ҳозир мухтор жумҳуриятда 40 га яқин мактаб авария ҳолатида, — дейди Қорақалпоғистон халқ таълими министрининг биринчи ўринбосари М. Тасбоев. — Уларда 25 мингдан ортиқ бола ўқийди. Айниқса Қўнғирот, Элликқалъа ва Қораўзак районларида ўқув юртларининг аҳволи ниҳоятда оғир.

Қорақалпоғистон қишлоқ мактабларининг кўпчилиги мослаштирилган биноларда жойлашган. Уларда на ошхона, на спорт зали бор, энг оддий қулайликлар ҳам йўқ. Бу беш йилликда атиги 125 та янги мактаб қурилди. Эски биноларни ремонт қилиш учун катта маблағ сарфлаш керак, мухтор жумҳурият бюджетидан ажратилаётган пуллар эса етарли эмас. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетларида ҳам пул йўқ. Шу сабабдан «хароб мактаблар» жамғармасига катта умид қилмоқдамиз. Жамғармага меҳнат жамоалари, айрим фуқаролардан хайрия эҳсонлари тушишига умид қиляпмиз.

(ЎзТАГ).

Инсон. Жамият. Қонун

АДОЛАТ ТАРОЗИСИ

Кимки кўп ўйласа, ичини аламли дард кемирса, бора-бора албатта жигари хасталанади, деганди шифокор дўстимиз. Яқинда тўрт йил муқаддам хизмат юзасидан танишган наманганлик чорвадорни учратиб қолдик. Салом-аликдан сўнг пойтахтга даволангани келганини, кейинги пайтлари жигарида оғриқ пайдо бўлганини айтди. Унинг суҳбатини тинглаганимиз, беихтиёр шифокор дўстимнинг юқоридаги гапини эсладик.

Ҳақиқатан ҳам тўрт йил олдин бу одам бошига оғир ташвиш тушганди. Оиласида, маҳалла-кўйда, меҳнат жамоасида обрў-эътиборли Ғуломжон ака тўсатдан терговга чақирилди. Фақат унинггина эмас, балки у ишлаётган Тўрақўрғон район матлубот жамиятига қарашли бўрдоқичилик базаси раҳбаридан тортиб, деярли барча масъул ходимлар устидан жиноий иш қўзғатилди. Давлат планларини мунтазам ошириб бажарувчи, нафақат жумҳуриятимиз, ҳатто иттифоққа танилган корхонада иш орқага кета бошлади.

Ғуломжон Абдуллаев ушбу корхонада тайёрловчи бўлиб хизмат қиларди. Жамоада ўзига яраша ҳурмат қозонганди. Ахир, эл иши учун қайишган, тажрибали мутахассисни ким ҳам қадрламайди, дейсиз. Бироқ ишончга ҳам, ҳурматга ҳам дарз кетди. Ҳамма ёқда дув-дув гап: нима дейсиз, тайёрлов базасидагилар ундаймиш, бундай эмиш...

— Умрим бино бўлиб терговга ишим тушмаганди, — ҳикоя қилади Ғуломжон ака. — Биринчи кунданоқ етти ухлаб тушимга кирмаган айбларни бўйнимга қўя бошлашди. Дўқ-пўписа қилиб кўришди.

Хуллас, иш судга оширилди. Дастлаб Чуст район халқ суди, сўнгра кетма-кет 8 та район суди қайта кўриб чиқди. Орадан бир йилдан зиёд вақт ўтди. Ниҳоят Уйчи район халқ суди кооператив маблағни ўзлаштиришган деб топиб уч йил муддатга озодликдан маҳрум этди. Унгача бир йилдан зиёд сўроқ бериб ётганим ва назорат тартибидаги аризамни инобатга олиб, вилоят суди Ўзбекистон ССР жиноят кодексининг 42-моддасига асосан икки йил ахлоқ тузатиш жазосига алмаштирди ва 1988 йил 25 октябрдаги ажрими билан асосий жазони ўтаб бўлган, деб топилдим. Ҳужжатларимга «судланган» деган тамға босилди.

Область суди раиси номига ариза ёздим. Бироқ инобатга олинмади. Нима қилмоқ керак? Осмон узоқ, ер қаттиқ...

Умуман суд амалиётида шу сингари ишлар учраб туради. Кимларнингдир аралашуви, шахсий манфаатдорлиги, баъзида эса йўл қўйган хатони тан олмаслик, «мансаб обрўси» учун ҳам асоссиз ҳукм чиқариш ҳоллари юз бергани хусусида матбуотда кўплаб мақолалар босилмоқда. Жумладан, «Қишлоқ ҳақиқати» рўзномасининг 1988 йил 31 август сонида «Кимга фойда, кимга зиён?» ҳамда 1989 йил 7 июнь сонида «Одамларни асрайлик, азизлар» сарлавҳали мақолалар берилган бўлиб, уларда Тўрақўрғондаги юқорида зикр этилган корхонани бир йилдан зиёд кетма-кет тафтиш қилганлари натижасида иш бутунлай тўхтаб қолгани сабаблари батафсил таҳлил этилганди. Рўзнома аралашувидан сўнг ҳақиқат қарор топди. Ноҳақ жабрланган корхона директори Маҳмуд Бозоров яна ўз ишига тикланди. Ҳозир бўрдоқичилик базаси вилоятдаги турдош корхоналар ичида яна карвонбошилик қилмоқда. Бир қарашда қор ёғиб, излар босилгандай. Аммо адолат тўла қарор топдими?

— Мен суд ҳукмидан беҳуда норози бўлганим йўқ, — дейди Ғуломжон ака.— Терговчининг қилмишларидан кўнглим совиган, — бутун умидим суддан эди. Суд давомида тергов материалларидаги ҳар бир ҳолат бир-бир тарозига солиб кўрилиши ва шундан кейингина қатъий хулосага келинишига қаттиқ ишонгандим. Афсуски, бу ерда ҳам юзакиликка йўл қўйилди.

Ўзингиз ўйлаб кўринг: мен тайёрловчи, яъни моддий жавобгар шахс бўлсамда, олди-сотди пайтида ҳисоб-китобни кассирлар олиб боришади. Шундай экан, қандай қилиб мен пул ишлатишим мумкин. Кассирлар кимдан қанчага мол сотиб олинса, шунга мувофиқ харид квитанциясини ёзиб беришади. Суд эса кассирлар ҳаракатини совуққонлик, меникини эса ўзлаштириш деб ҳисобласа, қани бу ерда мантиқ?

Бундан ташқари суд мажлисида сўроқ қилинган 29 гувоҳнинг бирортаси ҳам менга мол сотгани ёки пул олганини тасдиқлаб кўргазма бермади. Кассирлар пулни ўзимиз берганмиз, деб туришганига қарамай, уларнинг сўзи инобатга олинмади.

Ушбу иш билан танишиб чиққан ҳар қандай одам Ғуломжон аканинг беҳуда куюнмаётганига амин бўлиши шубҳасиз. Эътибор беринг: суд гувоҳлардан Тўрабоев, Шарипов, Мўминов, Пирматов, Жабборов, Зокиров, Исоқов ва Эгамбердиевнинг Ғ. Абдуллаевга сотган молларининг ранги, жинси тўғри келмаганлигини ҳисобга олиб, айблов ҳолатидан чиқариб ташланган. Шунингдек, гувоҳлик берган, аммо судланувчи умрида кўрмаган Норматов, Шокиров, Тожиматов, Шарипов, Йўлдошев, Хўжанов, Бойназаров, Раҳимов, Мирзааҳмедов, Сайдуллаев «сотган» молларнинг ранги, туси ва жинси аслига тўғри келмаса ҳам ҳисобга олган.

Судья билан терговчининг фикри бир ердан чиққани яхши, албатта. Лекин у тегишли далиллар асосида ўз исботини топгандагина шубҳа уйғотмайди. Афсуски, бутун суд давомида бирорта ҳам гувоҳ терговчининг судланувчига қўйган айбларини тасдиқлаб беролмади.

Ушбу ишга тааллуқли яна бир ҳолат борки, кулишингни ҳам, куюнишингни ҳам билмайсан. Маълумки, тайёрловчилар қорамолларни бозордан кўтара савдо қилиб олишади. Бу ердаги нарх эса барчага маълум: чамалаб, «бор барака» қилинади. Суд Абдуллаев сотиб олган қорамоллар тирик вазнининг ҳар килограммини 1 сўм 30 тийиндан ҳисоблаган. Ваҳоланки, суд бўлиб ўтган Уйчи районида қорамол тирик вазнининг ҳар килограмми 2 сўм 87 тийин, Наманган районида эса 3 сўм, Наманган шаҳрида 2 сўм 75 тийинга тўғри келган. Умуман вилоят бўйича олинганда эса ўртача 2 сўм 80 тийинданни ташкил этган. (Бу далил вилоят матлубот жамиятлари уюшмасидан олинган). Ушбу ҳужжат судга ҳам тақдим этилган. Аммо шунга қарамай Абдуллаев сотиб олган қорамоллар тирик вазни ҳар килограммининг баҳоси айблов хулосаси бўйича 1 сўм 30 тийинданни ташкил этган. Ўзингиз ўйланг, бу нархда бозордан қорамол сотиб олиб бўладими?

— Тергов тугагунча 14 ярим ой ҳибсхонада ётдим, — дейди Ғуломжон ака. — Ишонсангиз, дунё кўзимга тор кўриниб кетди. Нима, мен алоҳида хавфли жиноятчи эдиммики, бола-чақам, оиламни ташлаб бирор ёққа қочиб кетсам. Бунинг устига терговчининг қўполлигидан безор бўлдим. Икки гапнинг бирида: «Айтганимни қилмасанг, эртагаёқ турмага юбораман», — деявериб ҳол-жонимга қўймади.

Ҳа, ўн тўрт ярим ой ҳибсхонада ётиш айтишга осон. Оиласи, олти фарзанди, 86 яшар отасини ўйлаб, не кўйларга тушганини тасаввур этиш қийин эмас. Балки шунинг учундир, «озодлик»ка чиққач ҳақиқат чала қолишига қарамай ўзини ишга урди. Бор аламини меҳнатдан олмоқчи бўлиб, аввалги иш жойи — Наманган шаҳар коопторгига қарашли бўрдоқичилик базасида бухгалтерлик қила бошлади. Ўзи яхши билган жамоа эмасми, тезда одамлар билан тил топишиб кетди.

Баъзан шундай бўладики, бировга яхшиликни раво кўриб, бехосдан ёмонлик қилиб қўйиш ҳам ҳеч гап эмас. 1989 йил июль ойида Ғуломжон Абдуллаев ҳаётида худди шундай воқеа рўй берди. Директорлик ўрни бўшаб қолгач, жамоа раҳбар сайлови ўтказишга қарор қилди. Кўп муҳокамалардан сўнг ушбу лавозимга Ғуломжон Абдуллаев номзодини маъқул кўришди. Шаҳар коопторги, вилоят матлубот жамиятлари уюшмасидаги масъул ўртоқлар ҳам жамоа таклифига рози бўлишди. Сайлов куни белгиланди.

Йиғилишга вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси бошқаруви раисининг муовини Ривожиддин Камолиддинов, шаҳар коопторги директорининг ўринбосари Муҳаммаджон Абдуллаев, партия ташкилотининг котиби Баҳриддинов ўртоқлар ташриф буюришди. Улар билан келган яна бир кишини Наманган районидаги «Ленинград» колхозининг собиқ зоотехниги Насриддин Жалолов деб таништиришди.

— Директор сайловини муқобиллик асосида ўтказамиз, — деди раислик қилувчи ва Н. Жалолов номзодини ҳам овозга қўйишларини таклиф этди. Дастлаб жамоа аъзолари иккиланиб қолишди. Тўғри-да, танимаган, билмаган одамга қандай овоз беришади. Кейин рози бўлишди.

80 фоиз овоз олган Ғ. Абдуллаев корхона директори этиб сайланди. Ишчи ва хизматчилар, юқоридан келганлар янги раҳбарни табрикладилар.

— Жамоамизнинг катта ишончи кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшиб юборди, — дейди у. — Бутун имкониятни ишга солиб ишлашга, сайловчиларим юзини ерга қаратмасликка аҳд қилдим. Аммо орадан икки кун ўтгач, вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси бошқарувига чақиришди. Сайловда иштирок этиб, мени табриклаган раҳбаримиз судланганим туфайли бу лавозимда ишлашим мумкин эмаслигини айтди.

Очиғи — бундай «янгилик» эшитаман деб ўйламагандим. Устимдан бир пақир совуқ сув қуйилгандек бўлди. Бу қанақаси? Ахир, сайловдан олдин ҳам худди шу хонада, айнан шу одамнинг суҳбатидан ўтгандим-ку. Судланганимни нафақат раис муовини, балки матлубот жамиятлари уюшмаси бошқарувининг барча раҳбарлари жуда яхши билишардику?!

Уйга қайтаяпман-у кўзимга ҳеч нарса кўринмайди. Наҳотки «судланган» деган тамға мени бир умр таъқиб қилса. Ноҳақ жазо яралари битай деганда энди бу кўргулик ҳам бормиди? Дод деворай дейман-у орият кучлилик қилади.

Корхонага бориб, одамларни йиғдим. Ётиғи билан воқеани тушунтирдим. Улар: «Бошқа одам билан ишламаймиз», — деб туриб олишди. Анчагина баҳслашдик. Ниҳоят уларни кўндирдим. Лекин ўзимнинг ичимдан бир нарса узилиб тушгандай бўлди.

Ғуломжон ака анчагача индамади. Биз ҳам нима деб тасалли беришни билмадик. Табиатан камсуқум, ҳар бир сўзини ўйлаб гапирадиган, ўз ишини миридан-сиригача яхши биладиган серғайрат бу одамга шу ҳолатда нима ҳам дейиш мумкин? Ҳар қандай доно гап ҳам суд ҳукмини ўзгартириб, унинг ҳаётини яна изига тушириб юборолмайди-ку?!

— Энди кеч бўлса ҳам ҳақиқатнинг тагига етишга аҳд қилдим, — деди бирдан ўзига хос бўлмаган жўшқинлик билан. — Жумҳурият олий судига икки марта арз қилганман. Яна бораман.

— Тўғри, ҳақиқат учун курашиш керак, — дедик уни қувватлаб. Демак, унга эришиш осон эмаслигини у ҳам, биз ҳам яхши тушуниб турардик..

Одатда суд ишларига оид мақолалар ёзганимизда юмшоққина қилиб, «суд ҳукмини нотўғри», деб баҳолашдан йироқмиз, аммо...» деган жумлани бот-бот ишлатиб турамиз. Суд ҳукми— амри вожиб. Уни ўзгартиришга, муҳокама этишга ҳаққимиз йўқ. Лекин бир нарса одамга алам қилар экан. Агар амалдаги қонун, уни қўлловчи ҳуқуқшунослар инсон умрини тўғри йўлга солиш ўрнига чилпарчин этиб юборишса, оқибати нима бўлади?

«Адолатли бўлиш учун кўп нарсани билиш шарт эмас, аммо ўтакетган адолатсиз иш қилиш учун эса қонунларни атрофлича ўрганиб чиқиш зарур» деган экан файласуфлардан бири. Бизнингча, юқорида фикр юритилган воқеа, шунингдек, тергов ва суд ишига оид ашёлар, мавжуд далилу асослар адолат тарозиси бузилганидан далолат бериб турибди. Бу ҳақда судда оқловчилар жон куйдириб гапирдилар. Афсуски, бирорта суд буни ҳисобга олмади.

Ғуломжон ака бу дунёдан пок ном билан ўтишни истайди. Ҳар қандай ориятли, виждонли инсонга хос хусусият. Ўзига ишонмаган одам бундай ният қилмаган бўларди назаримизда. У кишининг ўртага қўяётган далиллари эса эътиборга молик. Ўйлаймизки, жумҳурият олий суди ана шундай саволларга, эътирозларга ўрин қолдирмайди. Масаланинг тўла ойдинлашувига, ҳақиқат қарор топишига ёрдам беради.

Й. ИСМОИЛОВ,
Т. АБДУРАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

СССРнинг биринчи ва олимпиада командалари бўлажак учрашувларга тайёргарликни бошлаб юбордилар. Мамлакатимизнинг асосий командасига собиқ динамочи Анатолий Бишовец, олимпиадачиларга эса Валерий Сальков устозлик қилишаётгани ишқибозларга маълум. Улар коллективлар таркибини тубдан янгилашди. Мисол учун биринчи терма командамизни олайлик. А. Бишовец дарвозабонлар: Клейменов (Волгограднинг «Ротор» коллективидан), Еремин; ҳимоячи, ярим ҳимоячи, ҳужумчилар: Татарчук, Колесников (ҳаммаси МАСКдан), Чернишев, Долгов (Москва, «Динамо»), Багмут, Юдин, Сон (Днепропетровск, «Днепр»). Раҳимов, Фузайлов (Душанбе, «Помир»), Канчельскис (Донецк, «Шахтёр»), Калитвинцев («Ротор»), Гецко (Одесса, «Черноморец») ва бошқаларни йиғинга чақирди.

Олимпиадачилар таркиби эса бутунлай янгиланди, десак хато қилмаймиз. Шуниси қувончлики, «Пахтакор» командасининг иқтидорли ўйинчиси Миржалол Қосимов ҳам улар сафида йирик мусобақаларга тайёргарлик кўрмоқда.

* * *

Москва динамочилари Испанияда бўлиб, маҳаллий клублар билан бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказишди. Улар дастлаб Севильяда «Бетис» коллективи билан учрашдилар. Ташаббус гоҳ у, гоҳ бу команда томонида бўлди. Пировардида 2:2 ҳисобида жанговар дуранг қайд этилди.

Динамочилар шундан сўнг Малагага йўл олдилар. Улар бу ерда «Гранада» клуби билан ўйнашди. Аммо унда ватандошларимизнинг омади келмади, 2:4 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Учинчи учрашувни ҳам Малагада ўтказишга тўғри келди. Динамочилар ана шу номдаги маҳаллий клуб билан учрашдилар. Бу сафар уларнинг қўли баланд келди: «Динамо» 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди.

Меҳмонлар шундан кейин Сарагоса шаҳрида бўлган халқаро мусобақада қатнашдилар. Улар яна «Бетис» клуби билан учрашиб, 3:1 ҳисобида зафар қучишди. Охирги учрашувни дуранг қилган динамочилар уйларига халқаро мусобақа ғолиби бўлиб қайтдилар.

* * *

Олий лигада пешқадам ўзгарди. Ўтган турда Москва торпедочиларини 4:3 ҳисобида мағлубиятга учратган Киев динамочилари МАСК футболчиларига етиб олдилар ва тўплар нисбатига кўра биринчи ўринга чиқдилар. Иккала команда жамғармасида 23 тадан очко бор.

Москва спартакчилари ва динамочилари улардан кейинги икки ўринни эгаллаб турибдилар.

* * *

Биринчи лигада ҳам аҳвол ана шундай. Юқори икки ўринда бораётган «Спартак» (Владикавказ) ва «Металлург» (Запорожье) командалари 25 учрашувдан сўнг 36 тадан очко тўпладилар. Бу ерда ҳам тўплар нисбати яхши бўлганлиги учун биринчи коллектив карвонбошиликни сақлаб турибди. Кейинги учрашувларни яхши ўтказган Запорожье футболчилари мана ниҳоят очколарда пешқадамларга етиб олдилар.

Охирги турда «Пахтакор»нинг омади келмаганига қарамасдан команда мавқеини бой бермади, учинчи ўринни сақлаб қолди. Ҳамюртларимиз энди қаторасига уч бор ўз майдонларида ўйнайдилар. Ўйлаймизки, улар бу матчларни яхши ўтказиб, мавқеларини янада мустаҳкамлашга эришадилар.

Муҳаррир ўринбосари Н. ЁҚУБОВ.

Ойнаи жаҳонда

30 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

● ЎзТВ I

11.30 «Нижегородлик болалар ансамбли чалади». Фильм-концерт.
12.00 «Дубрава». Телефильм.
12.30 ЎзТВ фондидан. И. Тўхтаев. «Қабрдаги хазина». Видеофильм. 1-қисм.
13.40 Такрорий фильмлар экрани. «Эҳтиёт бўлинг, буви». Кинокомедия.

* * *

17.30 Кўрсатувлар тартиби.
17.35 Янгиликлар.
17.40 Абдулла Орипов. «Шукрона». Бир актёр театри. ЎзССР халқ артисти Омон Беганжиев ўқийди.
18.10 «Кубик», «Унгача санашни биладиган эчкича». Мультфильмлар.
18.30 «Қонун ҳамма учун баробар».
19.00 «Сайёра» ансамблининг концерти (Қўқон шаҳри).
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Алифбо сабоқлари».
20.20 Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.30 Москва. «Время».
21.00 Ўзбек классик қўшиқларидан концерт.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Ғўза барги сифатли тўкилсин». Мутахассислар маслаҳати.
22.50 «Нафосат». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.05 Болалар учун. «Юлдузча» (рус тилида).
18.35 Чим устида хоккей бўйича СССР чемпионати. «Политотдел» (Тошкент вилояти) — «Связист» (Олмаота). Репортаж.
19.10 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Жамоат автотранспортидаги аҳвол ўзгарадими?».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

20.30 Москва. «Время».
21.00 «Борисони «Шашмақом». Панжикент ноҳияси.
22.00 «Ахбор».
22.20 «Дульсинея Тобосская». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус тилида).

● МТ I

6.00 «120 минут».
8.00 «Ўртадаги киши учун лифт». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Учинчи кўриниш — «Ўртоқ Архипов», 4-кўриниш—«Адолат».
9.15 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.
10.15 «Московский» давлат хўжалиги Маданият саройида композитор О. Иванов билан учрашув.
10.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.55 Коллаж (реклама, ахборот эълонлар).
12.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.

* * *

15.45 Болалар учун фильм. «Руди меҳмонда» (Венгрия телевидениеси). Премьера.
16.45 «Мактаб». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Красноярск).
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
18.30 «Совет ватанпарвари». Киножурнал.
18.40 МТнинг олтин хазинасидан. И. Л. Андрониковнинг оғзаки ҳикоялари.
19.45 «Ўртадаги киши учун лифт». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Учинчи кўриниш — «Ўртоқ Архипов».
20.30 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати.
21.00 «Глембаи». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.40 Опера шинавандалари телевизион клуби.
22.50 «ТСН». Янгиликлар телевизион хизмати.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.20 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
9.00 «Майдонда қўтослар».
9.30 «Уч банан». Мультфильм.
9.45 Болалар учун фильм. «Таътилдаги саргузаштлар». 3-серия.
11.00 Ритмик гимнастика.
11.30 Такрорий телефильмлар сеанси. «Наъра тортаётган йиртқичга меҳрибонлик». 3-серия.

* * *

16.30 МТ хазинасидан. «Овоз йўлидаги икки портрет: Изабелла Юрьева ва Вадим Козин».
17.35 «Шон-шавкатли Муром шаҳридан». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Россиядаги қадимий шаҳар ҳақида (Горький шаҳри).
17.55 Ҳаракат хавфсизлиги учун.
18.00 «Время». Янгиликлар телевизион хизмати (сурдо таржимаси билан).
18.30 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Катундаги қарама-қаршилик». «Катун лойиҳаси: муаммолар ва экспертизалар» конференцияси ҳақида (Новосибирск).
19.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Пластилин қарға». Мультфильм.
19.45 «Томошабинлар меҳри соврини» кинофестивали. «Коммунист портрети». Ҳужжатли фильм премьераси (Куйбишев кинохроника студияси).
20.25 Коллаж (реклама, ахборот, эълонлар).
20.30 «Торларда, клавишларда ва...».
21.05 Режиссёрлик санъати. Леонид Хейфец.
22.30 «Бу фантастик олам». Мангу дарбадарликлар ва Ер ҳақида Р. Брэдбери ҳикояси асосида телеспектакль.

Д. 1257. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12